

ŠLECHTITEL

březen 2008

Odborný časopis akciové společnosti Genoservis, a. s.

PŘEHLED AKCÍ NA ROK 2008

VÝSTAVIŠTĚ PŘEROV

DUBEN

VÝBĚRY A AUKCE MASNÝCH BÝKŮ

Výběry a aukce masných býků z OPB Grygov.
(v době uzávěrky nebyl znám přesný termín konání)

ZÁŘÍ

MISTROVSTVÍ ČR VE VAŘENÍ KOTLÍKOVÝCH GULÁŠŮ

S mezinárodní účastí.
6. 9. 2008

KVĚTEN

MAMUT TOUR 2008

8. ročník mezinárodního silničního cyklomaratonu.
17. 5. 2008

VÝSTAVA PSŮ BEZ PP

IV. ročník výstavy voříšků a psů bez průkazu původu.
24. 5. 2008

LISTOPAD

V. VÝSTAVA MORAVY A SLEZSKA

Výstava drobného zvířectva, králíků, holubů, drůbeže,
a exotického ptactva.
28. - 29. 11. 2008

ČERVEN

MOSTY 2008

Tradiční, kulturní a zábavný program pro děti.
6. - 7. 6. 2007

VÝBĚRY A AUKCE MASNÝCH BÝKŮ

Výběry a aukce masných býků z OPB Grygov.
(v době uzávěrky nebyl znám přesný termín konání)

PROSINEC

GALAKONCERT

Tradiční předvánoční setkání Nadačního fondu Genáček.
5. 12. 2008

SRPEN

TUNING SRAZ ŠKODA

3. celostátní sraz vozů Škoda
15. - 16. 8. 2008

35. MEZINÁRODNÍ KONGRES CHOVATELŮ PLEMENE CHAROLAIS

22. - 24. 8. 2008

10. mezinárodní veletrh
zemědělské techniky

9. mezinárodní
veterinární veletrh

10. mezinárodní lesnický
a myslivecký veletrh

TECHAGRO - ANIMAL VETEX

EXPOZICE HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT – PAVILON H

Akciová společnost Genoservis se již tradičně spolupodílí na zajištění expozice hospodářských zvířat na výstavě ANIMAL VETEX, která je součástí komplexu zemědělských výstav TECHAGRO, ANIMAL VETEX a SILVA REGINA, jež se budou konat 6.–10. dubna 2008 na brněnském výstavišti.

Výstavní expozice by měla představit současnou úroveň chovu hospodářských zvířat v ČR. Expozice se bude skládat z holštýnského skotu, červenostrakatého skotu, masného skotu, prasat, koní, ovcí a koz. Po celou dobu výstavy bude probíhat bohatý doprovodný program (komentované přehlídky zvířat apod.).

PŘIJĎTE, NÁS NAVŠTÍVIT DO STÁNKU AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI GENOSERVIS PAVILON H

Po celou dobu výstavy Vám budou k dispozici naši přední odborníci v oblasti chovu skotu, prasat, výživy a krmení.

Skot

4

10

15

VIZE ŠLECHTĚNÍ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU

4

CRI – PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

5

CRI GENCHOICE

5

KRÁVA BUDOUCNOSTI

8

ORION – VEMENO, NOHY, SLOŽKY

10

SEXOVANÉ SPERMA – EKONOMICKÁ FAKTA

11

PO FARMÁCH ZÁPADNÍ FRANCIE

14

GAVOR TOUR – MAĎARSKO

15

RYCHLÝ PROVOZNÍ TEST NA β -KAROTEN

18

ZLEPŠOVÁNÍ PLODNOSTI A REPRODUKCE

20

MORAVSKÁ ZEMĚDĚLSKÁ A. S. PROSENICE

22

POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ KU MLÉKA – DLE OKRESŮ

23

TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE INDEXU SIH (III/2008)

24

TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE EXTERIÉRU (III/2008)

28

Skot

GRÜNE WOCHE – ZELENÝ TÝDEN PRO BERLÍN

32

Statistika

STAVY HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT, VÝVOJ VÝROBY, ZPENĚŽOVÁNÍ

33

Prasata

UKÁZKY KANCŮ Z INSEMINAČNÍCH STANIC

36

VÝBĚR Z NABÍDKY KANCŮ NA ISK

38

VÝSLEDKY V GENETICKÉM CENTRU PRASAT BOUZOV – PODOLÍ

40

ZMĚNY VE VEPŘOVÉM SEKTORU VE VYBRANÝCH STÁTECH

43

VÁŽENÍ PRASAT

44

FENOTYPOVÉ HODNOTY REPRODUKCE V ŠCH – ROK 2007

45

BUDOUCNOST CHOVU PRASAT V DÁNSKU

46

Kvíz

ZNÁTE SVOJE ZVÍŘATA?

47

Historie

OKÉNKO DO HISTORIE VÝSTAVNICTVÍ

48

VIZE ŠLECHTĚNÍ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU

Ve dnech 21.–22. 2. 2008 úspěšně proběhla konference „Vize šlechtění holštýnského skotu“. Konference pořádaná akciovou společností Genoservis měla za cíl prezentovat společnou nabídku firem Genoservis, a. s. a CRI pro globální chov holštýnského skotu.

Akce proběhla formou zajímavých přednášek a debat s chovateli. Za partnerské firmy se konference zúčastnily jejich čelní představitelé, kteří vážili dalekou cestu až z USA, v následujícím zastoupení: pánové Keith Heikes – viceprezident CRI pro mezinárodní programy, Nick Kirby – ředitel CRI pro Evropu, John Reudinger – prezident sboru ředitelů GENEX, mateřské společnosti CRI a Roy Wilson – manažer vývoje technologií CRI. Celou konferenci řídili a moderovali zástupci vedení pořádatelské společnosti, která toto zajímavé setkání s chovateli zorganizovala v pražském hotelu Fama a v kulturním a informačním centru Sněženska, v Sedlnici u Nového Jičína.

Hlavní témata kongresu

- Představení CRI – jedné z největších šlechtitelských společností v USA.
- Budoucnost šlechtění holštýnského skotu.
- Rozvoj mléčných farem, výhled produkce mléka ve světě.

Během celého programu konference se postupně střídali v přednáškách jednotliví zástupci zainteresovaných firem se snahou přiblížit chovatelům výše zmíněná témata. Těm stěžejním přednáškám se podrobně věnujeme v následujících článcích tohoto čísla časopisu. Pro obecné zdokumentování

▼ Průběh kongresu, hotel Fama, Praha

průběhu kongresu aspoň uvádíme sled jednotlivých přednášek a prezentací.

Za firmu CRI vystoupil Keith Heikes – viceprezident CRI pro zahraniční program, který představil vlastní společnost CRI s jeho provozy a programy (viz. článek „CRI“).

O novém produktu GenChoice – sexovaných inseminačních dávkách, podrobně hovořil Roy Wilson – manažer vývoje technologií CRI. Jeho projev podrobně a přehledně popsal výrobu sexovaných inseminačních dávek i způsob jejich použití, tak aby bylo dosaženo nejlepších výsledků. Objektivně sdělil chovatelům všechny výhody i nevýhody tohoto produktu (viz. článek „CRI - GenChoice“). Současně představil vizi holštýnské krávy pro budoucnost, která bude plnit požadavky světového vývoje v oboru (viz. článek „Kráva budoucnosti“).

Jako zástupce firmy GENEX, což je mateřská společnost CRI, hovořil její předseda představenstva John Reudinger. John Reudinger sám vlastní mléčnou farmu a během své přednášky zajímavě popsal její provoz a komplex služeb GENEXU, které firma poskytuje pro zabezpečení

kulturní centrum v Sedlnici ▼

▲ Zástupci firmy CRI a GEMEX
Zleva Nick Kirby, John Reudinger, Roy Wilson a Keith Heikes

reprodukce na farmách svých klientů. Celou akci lze zcela jistě hodnotit pozitivně. Snaha představit vize v chovu holštýnského skotu z úst představitelů jedné z největších šlechtitelských společností v USA má zcela jistě místo v propagaci a zlepšování chovu holštýnského skotu u nás a jistě poskytla mnoho cenných informací či podmětů pro chovatele, kteří se v hojném počtu (více jak 240) zúčastnili obou dnů kongresu. Jejich zájem jen podtrhl správnost myšlenky uspořádat akci tohoto typu.

Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

CRI

COOPERATIVE RESOURCES INTERNATIONAL

**Keith Heinkes - vicepresident CRI pro zahraniční program
představení společnosti na kongresu „Vize šlechtění holštýnského skotu“
Praha a Sedlnice, 21. a 22. 2. 2008**

Spoločnosť CRI má své sídlo v USA, Wisconsin ve městě Shawano, byla založena v roce 1993. Kořeny společnosti však sahají až do roku 1905, kdy byla založena plemenářská společnost. CRI je první holdingovou společností, která propojuje organizace od kontroly užítkovosti, přes šlechtění až po organizace zabývající se inseminací v chovech. CRI je jednou z vedoucích světových organizací působících v oblasti umělé inseminace s motem poskytovat produkty a služby tak efektivně, jak jen to je možné, aby maximalizovala ziskovost členů a zákazníků po celém světě při udržování silné spolupráce. Dodává vysoce kvalitní semeno od předních plemenů pro chov do více než 60 států světa, v roce 2007 CRI vyprodukovala 2,8 mil. dávek semene pro export. Společnost CRI také

nabízí služby v oblasti prodeje embryí, připravení, informačního servisu, školení pro zaměstnance. Žádná jiná organizace v USA nezaměstnává denně tolik lidí na farmách tak jako CRI. Každý den společnost CRI navštěvuje více jak 5 700 farm v USA a pro společnost pracuje přes 1 600 zaměstnanců na plný nebo částečný úvazek. Dnes je holdingová společnost CRI složena se tří dceřinných společností – AgSource Cooperative Services, Central Livestock Association, Genex Cooperative. Dceřinná společnost AgSource Cooperative Services zajišťuje komplexní testování a informační servis pro zemědělství v USA i celý svět. Central Livestock Association má 5 778 členů, pomáhá producentům hospodářských zvířat v produkci a marketingu poskytovaním konkurenčních cen, kvalitního servisu a širšího odbytiště.

Poslední ze dceřinných společností je Genex Cooperative, zabývá se inseminací, v USA je v této oblasti největší organizací s více než 550 zaměstnanci. Poskytuje kvalitní býky pro chov mléčného i masného skotu.

přeložila
Jana Peřinová
Genoservis, a. s.

CRI GENCHOICE

SEXOVANÉ SPERMA Z NABÍDKY SPOLEČNOSTI CRI

**Roy Wilson – manažer vývoje technologií CRI
představení výroby sexovaných dávek na kongresu „Vize šlechtění holštýnského skotu“
Praha a Sedlnice, 21. a 22. 2. 2008**

CHovatelé skotu nyní mají možnost použít v procesu šlechtění jejich stád sexované sperma prověřených býků té nejlepší genetické elity. Tato jedinečná nabídka může zvýšit zisky chovatelů mléčných stád tím, že výrazně zlepší kvalitu nové samičí populace a počet jalovic zařazovaných do základního stáda.

HISTORIE

V nedávné minulosti, respektive za posledních 18 měsíců, některé šlechtitelské firmy uvedly na trh několik „nových“ produktů. Jednalo se o tzv. sexované sperma a inseminační dávky se zvýšeným zabře-

zváním. Je to výsledek letitého výzkumu. Myšlenka změny poměru pohlaví nové generace zaměstnávala vědecké pracovníky dokonce již několik dekad. Změna poměru pohlaví může mít významný dopad na ekonomiku produkce živočišné výroby a samozřejmě na genetický pokrok.

Během vývoje výzkumníci hledali různé metody jako:

- fyzikální separace (podle hmotnosti, velikosti, pohyblivosti či hustoty spermií ve spermatu)
- imunologické sexování
- průtoková cytometrická separace (Beltsvillská metoda sexování sperma)

Beltsvillská metoda sexování sperma byla vyvinuta na konci 80-tých let Ministerstvem zemědělství USA (USDA). První vědecká práce o této metodě byla publikována v roce 1987. USDA prodalo patent nově vytvořené společnosti, která se nazývá XY Inc.

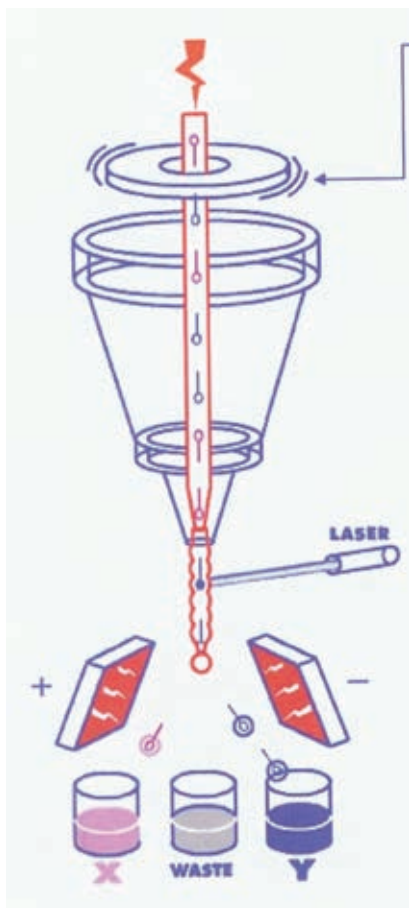
PROCES SEXOVÁNÍ SPERMA

Metoda je založena na rozdílu v množství DNA ve spermiích. U skotu, buňky s X kombinací mají o 3,8 % více DNA než buňky s Y kombinací. Sperma je v lázni, která obsahuje fluorescenční barvivo a to se váže na DNA buňky. Laser provádí měření množství

fluorescence každé buňky. Počítač podle měření fluorescence určuje, zda se jedná o buňku X nebo Y. Následně se buňce přidělí kladný či záporný náboj a podle náboje jsou buňky rozděleny na X-sperma, odpad a Y-sperma. Pro následující výrobu inseminačních dávek nás zajímají pouze X buňky. Inseminační dávky z X sperma s 90% jistotou nám předpovídají, že narozené tele bude jalovička. Tato přesnost se objevuje v každé publikované vědecké práci, která řeší tuto problematiku. Je známo, že sexované sperma snižuje míru zabřezávání u skotu o 15 – 20 %. Tyto výsledky se i v literatuře velmi různí. CRI v současnosti „sbírá“ data o výsledcích CRI GenChoice. Prvotní statistické analýzy ukazují, že výsledky CRI GenChoice jsou lepší nejen než očekávané, ale také než jsou běžné u jiných podobných produktů sexovaného semene.

VÝKONNOST PRODUKCE SEXOVANÝCH INSEMINAČNÍCH DÁVEK

Společnost XY Inc. koupila licenci od USDA a prodala práva na výrobu a marketing těchto inseminačních dávek několika producentům v USA. Tito producenti vyrábějí pro několik šlechtitelských společností, jako jsou: CRI, ABS, Select Sires, Holland Genetics a Alta Market. Každý z pro-

ROZDÍL V PRODUKCI SEXOVANÝCH INSEMINAČNÍCH DÁVEK 1 BÝKEM ZA ROK

Standardní inseminační dávky	CRI GenChoice sexované ins. dávky
1 rok	1 rok
50 týdnů v roce	50 týdnů v roce
Odběr semene 2 dny v týdnu	Odběr semene 2 dny v týdnu
Odběr semene 2x za den	Ze 2 odběrů za den 1,5 odběru semene se hodí pro výrobu sexovaných ins. dávek a 0,5 pro výrobu standardních
750 inseminačních dávek z 1 odběru	200 CRI GenChoice sexovaných dávek a 400 standardních dávek z 1 odběru
Celkem 150 000 inseminačních dávek	30 000 CRI GenChoice sexovaných dávek a 20 000 standardních dávek za rok
	Celkem 50 000 inseminačních dávek

Jestliže je býk používán na produkci sexovaných inseminačních dávek celý rok, potom je jeho celková celoroční produkce dávek o 67 % nižší, než kdyby sperma bylo použito na výrobu standardních, nesexovaných inseminačních dávek. Z toho důvodu se pro produkci sexovaných inseminačních dávek využívají jen ti nejlepší býci.

ducentů sexovaných inseminačních dávek provozuje výrobní jednotku 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a 360 dní v roce (v USA mají celkem 5 dní volno – státní svátky). Společnost Sexing Technologies vyrábí sexované inseminační dávky pro CRI a v současnosti je roční výrobní kapacita pro CRI 68 000 inseminačních dávek. Od poloviny května 2008 CRI plánuje zdvojnásobit tuto kapacitu. CRI ve svém programu nabízí sexované inseminační dávky holštýnského i jerseykého plemene.

Selekce býků pro produkci sexovaných inseminačních dávek

Při výběru býků vhodných pro sexování semene je důležité splnit všechna kritéria:

- koncentrace spermií ve spermatu
- pohyb a pohyblivost spermií
- normální zdravotní stav býka
- požadavky trhu!

Cílem CRI je chovateli maximalizovat ekonomickou návratnost používání sexovaných inseminačních dávek. Největší efekt a zisk se projeví u stád s důsledným managementem, který vyžaduje přesnou identifikaci zvířat, znalost genetické úrovně stáda, monitorování užitečnosti a velmi dobrou reprodukci. Správné rozhodnutí vyžaduje správné informace.

KDY POUŽÍVAT CRI GENCHOICE SEXOVANÉ INSEMINAČNÍ DÁVKY?

- používejte tyto inseminační dávky pro inseminaci jalovic
- 1 pejeta na 1 inseminaci
- u jalovic se musí projevit pravá a silná říje
- nepoužívejte tyto inseminační dávky při časované synchronizaci, ani pro výplachy embryí pro embryotransfer
- k inseminačnímu úkonu žádejte zkušenské inseminátory
- inseminační dávky uchovávejte a manipulujte s nimi žádoucím způsobem

Při hodnocení výsledků je potřeba srovnávat „jablka s jablky“, porovnávat data ze stejného prostředí, ze stejného období, apod. Pro přesné (i statisticky) vyhodnocení úspěšnosti používání sexovaných inseminačních dávek je potřeba získat alespoň 200 březích jalovic, respektive 200 narozených telat ve stádě.

Sexované inseminační dávky jsou unikátním nástrojem pro reprodukci stáda, zlepšení ekonomické efektivity obnovy stáda a k urychlení genetického pokroku šlechtění na farmě. Schopnost produkovat více jalovic umožňuje chovatelům zvýšit selekční tlak ve stádě. To znamená, že vyšší podíl jalovic s vysokou genetickou hodnotou se vrací pro obnovu stáda.

přeložil
Dr. Ing. Jiří Krátký
Genoservis, a. s.

CRI GenChoice™

Aby jste maximalizovali Váš profit doporučujeme Vám přečíst následující body:

- ~ Sperma CRI GenChoice by se mělo používat jen pro inseminaci jalovic. Nejlepších výsledků dosáhnete, když jalovice budou mít více než 60 % své dospělé váhy a měly by být ve střední nebo lepší tělesné kondici. Jalovice inseminujte 8 až 12 hodin po vyzozorované říji. Sperma CRI GenChoice nedoporučujeme pro krávy.
- ~ Sperma CRI GenChoice by se nemělo používat při inseminaci krav připravovaných na výplach embryí.
- ~ Sexované semeno by se nemělo používat v synchronizačním programu.
- ~ Očekávejte nižší než průměrnou míru zabřezávání.
- ~ Sperma je vytríděno na 90 % samičích spermiích.
- ~ Počet jaloviček bude v průměru 90 % z narozených telat.
- ~ Míra zabřezávání a poměr mezi pohlavími může mít určitou variabilitu v různých chovech.

Manipulace:

- ~ Sperma CRI GenChoice by měli používat jen zkušení inseminační technici.
- ~ Sperma CRI GenChoice je baleno do 1/4 ml pejet. CRI GenChoice bylo připraveno speciální barvicí a třídící technologií a je více „zranitelné“ než konvenčně zpracované semeno. Díky tomu je velmi důležité zacházet s CRI GenChoice velice opatrně.
- ~ Prostředí pro rozmražení a zpracování semena by mělo být teplé a bez průvanu. Předtím než se dotknete pejet, ohřejte všechny nástroje, které jsou určeny pro nakládání se spermatem, včetně inseminačních katetrů, krytek a papírových utěrek.
- ~ Náležitě nástroje pro inseminaci jsou:
 - 1/4ml ins.katetr nebo univerzální ¼ + ½ ml ins. katetr
 - termoska pro rozmražení teplou vodou
 - pinzeta
- ~ Sperma CRI GenChoice musí být rozmrazeno pouze v teplé vodě. Jiný způsob nepřipadá v úvahu. Rozmrazujte ve vodní lázni o teplotě (32° - 35 °C) po dobu minimálně 45 sekund.
- ~ Mezi rozmražením a inseminací může uplynout maximálně 15 minut.

your Profit partner™

Cooperative Resources International

Shawano, WI (USA) +001 715 526 2141 www.cri.net.com
CRI Europe +44 (0)29 20754715 info@cri-europe.co.uk

©2007 CRI F1167-117

KRÁVA BUDOUCNOSTI

Roy Wilson – manažer vývoje technologií CRI

*představení vize holštýnské krávy pro budoucnost na kongresu „Vize šlechtění holštýnského skotu“
Praha a Sedlnice, 21. a 22. 2. 2008*

CO NEJVYŠŠÍ PRODUKCE S CO NEJMENŠÍMI NÁKLADY

S jakými zvířaty budeme v příštích pěti, deseti nebo patnácti letech konkurenceschopní? Jaké jsou faktory, které je třeba brát v úvahu? Bude to pravděpodobně více krav ve stádě, menší vliv managementu na krávu jako takovou, schopnost krávy produkovat v daném systému s co největším ziskem na kus. Dále to bude pravděpodobně jednodušší ošetřování krav, snížení nároku na pracovní sílu a v neposlední řadě na veterinární péči. Všechny tyto faktory vypovídají, že kráva budoucnosti bude s maximální produkcí a s minimálními náklady.

Pokud si vytvoříme „seznam přání“, který by jsme chtěli, aby nám každá kráva vyplnila, jednalo by se asi o tohle:

- Snadné telení
- Schopnost mít zdravé, života schopné tele
- Bezproblémový přechod z období stání na sucho do laktace
- Produkovat vysoké množství mléka s dobrými složkami
- Mít nízký index som. buněk, zdravé vemeo se snadným dojením
- Snadné zabřeznutí a bezproblémová březost
- Minimální problémy s paznehty
- Pokud možno ani jeden den strávený ve zdravotním kotci
- Úspěšně uzavřít nejméně 3 – 4 laktace

Doufáme, že plně souhlasíte s tímto „seznamem přání“ a to je to co hledáme v každé jalovici, kterou začleňujeme do stáda. Důležitá otázka je, jak produkovat jalovice s těmito schopnostmi? Historicky vzato, zkoušeli jsme měnit exteriér krávy pro její lepší funkčnost – vytváření zvířat vyšších, delších, více v mléce, širších v zádi, s mělkými vemeny atd. Nyní jsou některé z těchto fyzických charakteristik rovněž důležitá, ale většinu bodů ze „seznamu přání“ na krávě nevidíme. Jedná se řadu vnitřních funkcí týkajících se zdraví, které se odrazí na funkci reprodukčního systému a schopnosti porodit zdravé

Roy Wilson přednáší o krávě budoucnosti, Praha, 21. 2. 2008 ▲

tele. Naštěstí máme v dnešní době genetické nástroje, které nám pomohou chovat funkčnější krávy přinášející větší zisk.

SNADNÝ POROD, ZDRAVÉ TELE

Když budeme pamatovat na „seznam přání“ odstartujeme snadným telením a životaschopnými telaty. Použitím býka se snadnými porody na jalovice, byla běžná praxe pro mnoho let datujících se od roku 1970, kdy GENEX vyvinul první klasifikaci s Univerzitou ve státě Iowa. Je zřejmé, že užívání této služby vedlo k produkci telat, které měly snadný průběh porodu a je to cesta ke snížení problémů s telením. Dnes již můžeme pracovat s dalším znakem a tím je DCE – snadnost telení dcer. Z něj vyplývá, že vliv matky na obtížnost porodu je stejně velký jako vliv býka. Pokud budete vybírat býky, budete vybírat genetiku, která sníží v budoucnosti problémy s telením ve vašem stádě? Oblast vlivu otce u indexu DCE je 4 – 14 %. Řečeno jinak, pokud srovnáte skupinu dcer býka se 4 % DCE a skupinu dcer býka s 14 % DCE a použijete na obě skupiny stejného plemene měli byste očekávat 10 rozdílných průběhů porodu při 100 porodech u dcer ze skupiny 14 % DCE ve srovnání

se skupinou dcer zapadajících do 4 % DCE. Další možností je používání býků se snadným telením, ale to je jen krátkodobé řešení. Pokud chcete chovat stádo kde mohou být telení snadnější v dlouhodobém měřítku. Proto se musíme soustředit na DCE. Pokud chceme zdravé a živé tele, tak jsou v tuto chvíli pro nás důležité genetické nástroje jako Sire Stillbirth (SSB) – vliv plemene na počet mrtvě narozených telat (6 – 12 %) a Daughter

Stillbirth (DSB) – přímý vliv plemence na počet mrtvě narozených telat (4 – 15 %). Ano, stejně tak jako u snadnosti telení, můžete vybírat býky, kteří redukuje počet mrtvě narozených telat a můžete chovat stádo s vyšší pravděpodobností produkce živých telat. Rozdíl mezi nejlepší a nejhorší dcerou ze stáda pro DSB je 10,6 % více nebo méně živě narozených telat na ze 100 ks v závislosti na tom, jestli byl na dcery použitý stejný býk ve srovnání s nejhorší dcerou pro DSB. Tento znak bez pochyby použije každý, kdo bude preferovat telení jalovic s genetickou schopností родit více živých telat.

NÍZKÉ SB, ZDRAVÉ VEMENO

Vraťme se k „seznamu přání“ – některé ze znaků jako mléčná produkce, tuk a protein v mléce, dobré vemeno a nohy jsou ukazateli, které by měly být neustále posuzovány. Chovem krav s nižším podílem somatických buněk (SCC – Somatic Cell Count) a bez zánětů, může být dosaženo výběrem býků s prověřením na nízké skóre somatických buněk. Otcové mohou mít zásadní vliv, dcery horších býků budou mít dvakrát vyšší SCC ve srovnání s dcerami lepších býků. Řečeno jinak, můžete mít zaručeně lepší SCC ve stádě, používáním býků s lepším SCS.

SNADNÉ ZABŘEZÁVÁNÍ

Plodnost a zabřeznutí krávy jsou jistě hlavní problémové body našeho odvětví v současnosti. V některých případech se děje vybírání býků pro připarování hlavně podle toho jak březne, až pak podle genetického potenciálu. Zatím jen málo důrazu se dávalo na vlastní schopnost dcery zabřeznout. V současnosti byl vypočítán

vliv krav na zabřezávání ve stádě. Tento znak je znám jako Daughter Pregnancy Rate (DPR). Každý bod DPR se rovná čtyřem jalovým dnům nebo změně o 1 % v březosti stáda. Ve skutečnosti, genetické ovlivnění vašeho stáda pro DPR může být $\pm 3 - 4 \%$ oproti jiným stádům, podle býků používaných v posledních dvou generacích. Rozdíl mezi dcerami nejlepších býků a nejslabších býků, kteří jsou v současnosti k dispozici, je přes 8 %. To souhlasí s tím, že skupina dcer jednoho býka ve vašem stádě má oproti té druhé 8 % rozdíl v zabřezávání. Z dlouhodobého hlediska, při pohledu na genetiku v inseminačních dávkách a na selekci na plodné krávy tak vybudujeme stádo s vysokou reprodukční efektivitou.

NEJMÉNĚ 3 – 4 LAKTACE

Počet položek na seznamu přání reálně odráží schopnost krav žít dlouhý život. Jako například – lehký porod, dobrý začátek laktace bez problémů s končetinami

a se zdravím. Některé krávy jsou „nezničitelné“, naopak jiné potřebují pomoc. To vše je součástí znaku, který se jmenuje Produktivní život (PL). Produktivní život (nebo taky délka produktivního života) se měří v měsících po které dcery jednoho býka produkují déle mléko oproti dcerám jiných býků, profit lze najít u těch krav které produkují po dobu mnoha laktací. Překvapující je, že na trhu můžete koupit sperma býků kdy diference mezi nejlepším a nejhorším pro PL je více jak jeden rok produkce! To je podstatný rozdíl, a žádný z nejlepších manažerů nedokáže přidat celý rok produkce každé krávě ve svém stádě. Producenti, kteří selektují na PL po dobu posledních 14-ti let mají jistý zisk oproti těm, kteří tak nečinili.

JAK TŘÍDIT PODLE ZNAKŮ?

Pokud „seznam přání“ prezentuje to, co by jste chtěli pro váš chov, přichází otázka jak máme třídit podle daných znaků všechny ty býky, abychom vybrali jednoho, který to „zařídí“? To je dobrá otázka, ale máme na ni také odpověď v podobě indexu LNM (Lifetime Net Merit – celoživotní čistý zisk) který posledních 14 let pomáhá farmářům vybrat toho nejlepšího býka na stádo. Je to dolarové vyjádření kombinace produkce, zdraví a znaků telení, které srovnává, jak jsou dcery jednoho býka ziskovější oproti dcerám jiných býků.

Pokud budete vybírat býky s nejvyšším LNM\$, je to ta nejlepší cesta, jak si splnit všechna přání.

▼ **Přednáška o krávě budoucnosti, Sedlnice, 22. 2. 2008**

Přeložili
Bc. Radek Dobeš a Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

ORION VEMENO, NOHY A SLOŽKY

Andacres Hunter Orion CV měl velkou schopnost přenášet na své dcery tyto žádané znaky, bohužel jeho kariéru otce býků negativně ovlivnil jeho CV status. To však nebránilo jeho majiteli Genex CRI v tom, aby natestoval celkem 40 jeho vnuků.

▲ **Andacres Hunter Orion CV je jedním z neúspěšnějších amerických otců býků**

V roce 2007 HI jsme psali o synech Leadmana. V roce 2008 začínáme s jeho vnučky: Andacres Hunter Orion CV je první na řadě. Někteří čtenáři si jej pamatují jako otce populárního prověřeného býka Net-A-Way Orion Scoop (11/2007). Méně známým faktem je to, že Orion, podle LNM je po Manfredovi a Mtotovi jedním z nejlepších amerických otců býků.

KONZISTENCE

Více jak 9 200 dcer (z toho více jak 8 000 v USA) zajistilo Orionovi TPI 1622 a LNM 422 USD. O lepší popsání vlastností býka jsme poprosili genetika CRI Lloyda Simona. „Orion konzistentně zlepšuje vemena, nohy a složky. Býk přenáší více jak 45 kg tuku a bílkovin, jeho dcery mají vynikající složky a průměrné rámce, které je předurčují k dobré dlouhověkosti. Dále mají dobře upnutá mělká vemena. Další dva silné body, které Orion má, jsou rovná hřbetní linie a strmé nohy. S 331 librami mléka při

složkách + 0,23 % a + 0,09 % splňuje americký standard složkového býka. Znaky vemene (+ 1,09 UDC) a končetin (+ 1,21 FLC) doplňují hodnocení jeho hodnocení. Orion velmi uniformně přenáší na své dcery dobrá vemena a nohy a výborné složky.“

▼ Rodokmen Orion

NOVÉ ŠANCE

Orion bohužel zemřel na počátku své kariéry. Od té doby má CRI v nabídce jednoho z jeho synů Gepard-Gals OBRIANA (1638 TPI) a A-K-Mor Ponyho (1625 TPI). Podle Simona by byl počet jeho synů jistě mnohem větší, kdyby se nepotvrdil jeho CV status. „Také celá řada jeho synů byla pozitivní (celkem 15), takže se vůbec ne-

Dcera Andacres Orion Pretzel GP-83 ▲

testovala. Pokud by byl prostor pro větší selekci býků, mohly by být výsledky jeho synů ještě lepší“, říká Simon. Kontrakty na výplachy Orionem daly CRI i celou řadu atraktivních matek býků. Winnig-Way Mugsy CRI VG – 87 a speciálně Coop Orion Alicia EX 90 jsou bezesporu nejlepšími dcerami Orionu, které jsou v nukleovém stádě CRI. Simon říká: „CRI natestuje celkem 40 býků z Orionových dcer. Věřili jsme v Orionovy výsledky v NM, což nám potvrdila skupina jeho dcer, včetně několika

▼ Dcera Waside Barb Basha

zvířat z našeho nukleového stáda. Zkušenost nás naučila, že náš testační program ve stájích funguje jako zrcadlo. Býci, kteří mají nejlepší skupinu dcer, tak se prosadí i jako nejlepší otcové býků.“ Vysvětlení Orionovy schopnosti přenosu PH je třeba hledat u jeho matky Andacres Leadman Oreo EX-90. Tato vynikající plemenná kráva farmy Andrews, Gillet v Pennsylvánii je také matkou býka Andacres Mtoto Orbit (1569 TPI) z Taurus Service. Za býkem OREO stojí dcera z Ca-Lil Belltone CV. Tento zlepšovatel, který byl natestován firmou GENEX-CRI, stejně jako Orion a Leadman, je jedním z nejparadoxnějších býků v chovu Holštýna. Ze všech testovaných synů Bella má on nejvyšší TPI v roce

Co-Op Orion Alicia-CV EX 90 ▶▶
CRI bude testovat pět jejich synů. Vyprodukovala za svojí kariéru přes 300 ebryí.

2008. Jeho vliv na chov Holštýna je nepřehlédnutelný. „Belltone byl beze sporu výborný býk, který přenášel na dcery výborné končetiny a mělká vemena. Bohužel se ho v dalším šlechtění moc nepoužilo. Stejně jako Belltoneho, je nutné Orionu nepřehlížet.“

CRI chce dále využívat přednosti Orionu a v pozici otce matek mu k tomu dala velký prostor.

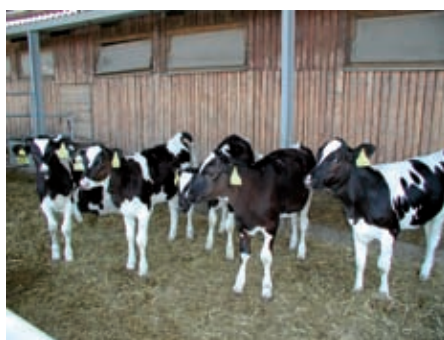
Holstein Internacional, 2008/1 Jordan Stegink
přeložil Ing. Lumír Dvorský, Genoservis, a. s.

SEXOVANÉ SPERMA EKONOMICKÁ FAKTA

Již tradičně jsou krávy zapouštěny proto, aby dosáhly další laktace a daly život novým jalovičkám, které je v budoucnu nahradí. Průměrné % obnovy stád v USA je 33 – 37 % za rok. Obnova stád je však limitována dostupností jalovic. Protože průměrná velikost stáda v USA je celkem konstantní, velikost obměny stád je určena počtem dostupných jalovic. Zásoba jalovic je závislá na efektivitě reprodukce, ztrátách úhynem a počtem živě narozených jaloviček. Při použití sex. spermatu máme možnost zvednout počet živě narozených jaloviček za rok. Pro zahájení další laktace je nutné více březostí, než je potřeba jalovic pro vlastní obměnu stáda. Produkce většího počtu jalovic, než je třeba pro potřebu mléčného průmyslu není žádoucí, pokud však nemáte dobrý odbyt na jalovice.

Sexovat sperma se zkoušelo již před mnoha lety. Byla použita řada metod (protilátky, centrifugace, průtoková elektroforéza a průtoková cytometrie). Skutečně funkční metodou se ukázala až průtoková cytometrie.

Sperma může být sexováno, protože X–chromozóm je větší, než Y–chromozóm a X–spermie mají o 3,8 % více DNA jak Y–spermie. Fluorescentní barvivo, které se naváže na DNA, je použito na to, aby rozlišilo velikost DNA. Fluorescence umožní za pomoci laserového paprsku odhalit, jestli spermie nese X, nebo Y chromozóm. Podle toho lze spermie třídit.

POTENCIÁLNÍ ZDROJE HODNOT

Použití sexovaného spermatu může zajistit dostatečné množství jalovic na obnovu stád. Jelikož genetická selekce se

může provádět na straně býka i krávy, stupeň genetického pokroku stoupne. S dostatkem jalovic si můžeme dovolit vybrakovat nemocné kusy a zvířata s nedostatečným vývinem.

Teoreticky je zde možnost redukce rizika těžkých porodů u jalovic. Také je snížené riziko výskytu freemartinských jalovic, protože dvojčata budou z drtivé většiny jalovice. Chovatelé, kteří začnou s využitím sex. spermatu jako první, budou profitovat s možností dobře prodat část vysokobřezích jalovic, dokud se trh nenasytí. Tato technologie nám umožní například produkci jalovic jen od nejlepších zvířat ve vašem stádě a maximalizovat tak genetický pokrok. Na druhé straně jsou zde vyšší náklady na sex. sperma a problémy s nižším zabřezáváním, díky sexační technologii. Jalovice vyprodukované navíc, než je potřeba trhu, mohou v budoucnu zásadně snížit cenu vysokobřezích jalovic. Momentálně má březost dojných krav za následek produkci jaloviček, býčků a freemartinských jaloviček. Všechny jalovičky jsou odchovávány jako budoucí náhrada základního stáda. Protože je velký požadavek na počet jalovic zařazovaných do stáda a současně nízká úroveň běhání u krav, malý nebo žádný selekční tlak je aplikován na stádo jalovic. Býčci a freemart. jalovice končí ve výkrmu. Použitím sex. spermatu změníme poměr těchto

zvířat z počtu narozených. Použití sex. spermatu umožňuje dosažení až 85 – 90 % jaloviček z narozených telat v porovnání s klasickým spermatem. Samozřejmě, že během roku může poměr jaloviček dosáhnout v některém měsíci menšího procenta, ale v průměru by měla dosáhnout cca 85 – 90 %. I na to by měl být producent připraven. Jednou z nevýhod sex. spermatu je redukce fertility. Schopnost koncepce je redukována vzhledem ke klasickým ins. dávkám. Z 541 inseminací provedených na kravách jedné farmy v USA byla redukce počtu zabřezlých až 36 % oproti klasickému spermatu. Při pokusech na několika farmách ve státě New York se došlo k závěru, že došlo ke snížení zabřezávání o 30 %.

KTERÁ ZVÍŘATA INSEMINOVAT

U krav lze očekávat redukcii koncepce, která tak zásadně sníží počet březích zvířat, že ani zvýšený počet jaloviček nenahradí tento výpadek. Proto jsou jalovice daleko vhodnější pro použití sexovaného spermatu. Producenti začínají připouštět již mladší jalovice tímto spermatem, aby tak vyvážili nižší zabřezávání. To však může vést k větším poporodním problémům, většímu počtu mrtvě narozených telat a předčasně brzké otelení jalovic. Praktickou alternativou pro použití sex. spermatu, je jeho použití jen na první inseminaci jalovic s tím, že všechny další inseminace jsou provedeny klasickými dávkami. To zabrání tomu, aby jalovice nezabřezly až ve vysokém věku. Dalším problémem je větší výskyt mrtvě narozených telat, pokud chovatelé připouštějí jalovici příliš brzo, než je vhodné. Hraje v tom i roli menší dostupnost sex. spermatu býků s lehkými porody.

JAKÁ JE HODNOTA SEXOVANÉHO SPERMATU?

Hodnota přínosu sex. spermatu může být vypočtena s použitím třech různých postupů. První srovnává cenu novorozené jalovičky a býčka. Cenový rozdíl je touto přídavnou hodnotou. V dalších dvou postupech je býček ihned prodán výkrmci a jalovičky jsou dál odchovávány s tím, že budou prodány jako březí, nebo se zařadí do základního stáda. V těchto případech je přidaná hodnota rozdílem mezi cenou získanou za narozeného býčka a očekávaným ziskem z prodeje březí jalovice, nebo jalovice zařazené po otelení do stáda. Ve všech

postupech hraje velkou roli cena sex. spermatu a počet i cena realizovaných zvířat. Ve třetím postupu je, kdy jalovice jsou zařazovány do stáda, existuje ještě jedna podstatná výhoda, že si můžete nechat jen ty nejlepší jalovice, což má za následek růst genetické hodnoty vašeho stáda. Pokud se zlepší zabřezávání sex. spermatu, tak se nám otevřou další možnosti jeho využití. Jeho použití u krav bude ekonomicky velmi výhodné. Umožní to využívat k produkci jalovic jen ty nejlepší krávy ve stádě.

Zlepšování genetiky stáda a větší produkce jalovic je přínosem používání sex. spermatu. Stáda s dobrou znalostí genetiky vlastních krav a jalovic mohou o to lépe profitovat z větší produkce jalovic pomocí sex. spermatu. Chovy, které expandují a potřebují dostatečné množství jalovic,

mohou profitovat ze sex. spermatu a snížit riziko chorob zavlečených nákupy na minimum. Dalším přínosem je menší počet obtížných porodů a komplikací s tím spojených. Chovy, které se rozhodnou používat sex. sperma musí počítat s větší potřebou ustájovacích míst pro jalovice. Kapacita bud, kotců, počet pracovníků, množství krmiva a skladovacích prostor jsou často přehlíženy, pokud počet jalovic má narůst o 70 %.

ZÁVĚREM

Sexované sperma může být jedním z hlavních nových nástrojů mléčného průmyslu. Je zde potenciál k dramatickému přehodnocení způsobu jakým může být kráva zapuštěná, pokud se vyřeší problémy s nižším zabřezáváním. Sexované sperma umožní zlepšit obojí, jak kvalitu, tak dostupnost jalovic. Každopádně náklady spojené se použitím sexovaného spermatu jsou investicí do budoucnosti.

Pokud budete vypočítávat návratnost, mějte na mysli, že ceny jalovic mohou v budoucnosti klesat, pokud nabídka vzroste. Zároveň je nutné počítat s náklady na horší zabřezávání.

R. Overton, International Dairy Topics
přeložil
Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

LEG UP *TV

Addison x Patron
 narozen 23. 8. 2000
SEXOVANÉ INSEMINAČNÍ DÁVKY

TPI:	1580	NM:	314
Mléko:	298 kg	PH Typ:	+ 1,48
Bílk.:	15 kg	Vem.:	+ 0,75
	0,05 %	Konč.:	+ 2,27
Tuk:	8 kg	Som.b.:	+ 2,62
	-0,02 %	Dlouhov.:	+ 1,90
REL:	90 %	Porody:	7 %

PH USA MACE 1/2008

VYNIKAJÍCÍ POSTOJ KONČETIN

SHADYCREST-H LEG UP CRI-ET

VÝBORNÉ VEMENO
 ■
VÝBORNÁ PLODNOST
 ■
NÍZKÉ SOMATICKÉ BUŇKY

Znak			-1	0	+1	
Rámec	0,16	malý				velký
Konstituce	2,33	slabá				silná
Hloubka těla	1,13	mělká				hluboké
Mléčný typ	-1,66	slabý				výrazný
Sklon zádě	1,46	zdvižená				sražená
Šířka zádě	1,59	úzká				široká
Pos. zad. kon.	-2,78	strmý				šavlový
Postoj zezadu	2,92	sevřený				otevřený
Úhel spěnky	3,52	plochý				strmý
Skóre končetin	1,36	nízká				vysoké
Před. up. vem.	1,67	slabé				výrazné
Zadní výš. vem.	0,08	nízká				vysoká
Zadní šířka vem.	1,33	úzká				široká
Závěsný vaz	0,68	slabý				výrazný
Hloubka vem.	0,10	hluboké				mělké
Rozmíst. struků	1,76	daleko				blízko
Délka struků	0,47	krátké				dlouhé

DCERA: Beuch Leg Up#226

DCERA: Saemrow Leg Up #2640

PO FARMÁCH ZÁPADNÍ FRANCIE

V prosinci jsme s kolegou navštívili západní Francii, přesněji Bretaň, kde jsme spolu se zástupci CRI navštívili oblast, kde působí sesterská plemenářská firma Amélis.

Amélis vznikl v roce 2007 jako jedna z nástupnických firem plemenářského giganta UNECO, který v tom samém roce zanikl. Jedná se o družstevní firmu, která stále nabírá další členy a zvětšuje oblast svoji působnosti. Tento kraj je velmi významnou oblastí chovu holštýna ve Francii. Vždyť v tomto regionu se narodili býci jako FATAL, HELDOSTAR a SUBURN, byli zde natestováni DOMBIÁTOR a REVIVIEN.

Firma se zabývá inseminací, šlechtěním Holštýnského skotu – 337 000 1. inseminací (17 % trhu) a Normandského skotu 174 1. inseminací (50 % trhu). U ostatních plemen mají ročně 93 000 prvních inseminací, takže dohromady provedou ročně cca 604 000 1. inseminací. Každý rok natestují 100 Holštýnů a 60 Normandů. Cílem šlechtění Holštýna je kráva s výborným typem, produkcí a plodností.

SLOŽENÍ SELEKČNÍHO INDEXU AMÉLISU PRO VÝBĚR BÝKŮ DO PLEMENITBY

- 50 % kg bílkovin
- 20 % plodnost dcer
- 20 % funkční typ
- 10 % počet SB

Ročně nakupují cca 200 býčků (z toho je asi 25 % z dovozu). Ti projdou 2 vlnami selekce i s využitím genových márkérů. Ve firmě se zabývají řízením koeficientu příbuznosti pomocí kalkulace k příbuznosti mezi mladými býky a populací.

Děje se tak ve čtyřech krocích:

- při vybírání vhodné kombinace, ze které má vzniknout býk
- před prověřením býka
- při nasazení býka jako prověřeného do inseminace
- množstvím jeho použití v inseminaci jako aktivního býka

Další oblastí, ve které Amélis rozvíjí své aktivity, je binomika. Jde o zavedení čipů pod kůži krav a on-line sledování teplot, srdeční frekvence atd., což má usnadnit management stáda.

Měli jsme možnost navštívit 2 farmy. První se jmenovala GAEC de la Voie Lactee. Vlastníky jsou 3 bratři a jejich 2 sousedé. Farma hospodaří na 206 ha půdy a pečuje o 125 krav. Užitek stáda, které se po celou sezónu pase, je 9 430 kg mléka, 4,03 % T, 3,3 % B při 90 000 SB. Dojí se dvakrát denně v paralelní dojrně 2 x 8. Cena mléka byla 0,35 % €.

Telata krmí 8 dní směsným mlezivem, pak používají na napájení rozšlehaný jogurt. Ten si připraví den předem (dají 4 bílé jogurty do 200 litrové nádoby teplého mléka). Jogurt se zkrmuje cucákem. Samozřejmě přikrmují startér.

Jalovice připouštějí až v 15-ti měsících věku proto, aby po otelení dosahovaly velkého rámce a neměly problémy při porodu. Březost po 1. inseminaci u jalovic je 70 %. Jalovic má farma dostatek, ale všechny je nechají vytelit a pokud je chtějí prodat, tak až jako dojící prvotelky. Brakaci dlouhodobě provádějí na průběh porodu, kvalitu vemene, končetin a množství mléka. Krávy mají velké rámce a tomu odpovídají i prostorné stlané lehací boxy. Krávy kromě pastvy dostávají TMR. Alfou a omegou na farmě je reprodukce. Farmář sleduje říje minimálně 5x denně. Inseminací index u krav je 1,7. Podle farmáře je základem dobré reprodukce snadné otelení. Měli jsme možnost sledovat ins. techniku při práci. Ten je vybaven počítačem a tiskárnou, které má zabudované v autě. Inseminaci zadá přímo do PC, kde má veškeré údaje o krávi (původ, užitek, data o inseminaci + přípařovací plán). Denně najezdí 200 km a provede cca 40 úkonů, farmáře stojí úkon 27 € a vyšetření březost 4 €. Technik 4x ročně bonituje spolu s farmářem krávy a podle hodnocení navrhne přípařovací plán. Momentálně používají býky SUBURN, SERPLAN, SATIRE, TOYSTORY, SURVIVOR, GAVOR a SUDOWN.

Na druhé farmě GAEC DU PETIT ROCHER hospodaří 3 členové rodiny Martin na 190-ti ha půdy. Starají se o 100 krav s užitečností 9 090 kg mléka, 4,04 % T, 3,15 % B, počet SB je 90 000. Farma vznikla v 60-tých letech dovozem březích jalovic z Kanady. Podnik má 13 krav s indexem ISU vyšším jak 160. Index mléka u krav na farmě je + 789 kg, typový index + 1 a index vemene + 0,91. Pochází odtud kráva Naurine EX 90 ISU 187. Z této rodiny má Amélis 20 natestovaných býků. Na této farmě se narodil i u nás známý býk TEMPOREL, jehož sestru jsme zde mohli shlédnout. Při naší návštěvě zde zrovna probíhal chovatelský den, kde farma předváděla svá nejlepší zvířata. Byly tu výborné dcery GARTERA, LORAKA, MONZY, CHAMPIONA, TEMPORELA, MURPHYHO a OMANA. Z jalovic nás zaujaly dcery TOYSTORYHO a GARTERA. Farma rovněž v sezóně pase a přikrmuje TMR. Krávy se dojí dvakrát denně na rybinové dojrně 2 x 8.

Býk REVIVIEN CVTL ▼

Celkově můžeme říci, že zdejší farmy chovají pěkná rámcová zvířata, dbají na to, aby jalovice se připouštěly v požadované velikosti a stáří. Jelikož pasou, je prvořadá otázka reprodukce a končetin. Farmáři jsou zde omezeni kvótou, zaměřují se proto hlavně na zdravotní stav, dlouhověkost a pohodu zvířat při dobré produkci.

Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

GAVOR TOUR - MAĎARSKO

Vzhledem k velmi dobrým výsledkům Gavora v zemích kde byl testován, uspořádaly letos firmy Bos-Genetic a Genoservis, a. s. další přehlídku jeho dcer, tzv. Gavor tour, Přehlídka se konala 10.–12. března v Maďarsku.

Za účasti zástupce CRI z Německa pana Huberta Wasmera, ředitele Bos-Genetic Dr. Istvána Monostoriho a zástupců firmy Genoservis, a. s., byla přehlídka zahájena na farmě zemědělského podniku Nemesszalóki Mg. ZRt. K účasti na této akci přijali pozvání další zástupci distribučních firem z Německa, Švýcarska, Rakouska a Lucemburska. Pořadatelé naplánovali na tři dny návštěvy na osmi farmách, kde bylo možno posoudit dcery Gavora jak po stránce vlastní užitkovosti, tak po stránce kvality exteriéru a adaptace na velkovýrobní podmínky.

První den přehlídky, kterého jsme se zúčastnili, potvrdil vysokou úroveň všech zvířat, které jsme mohli posuzovat. Na prvním, výše uvedeném podniku byly předvedeny dvě dcery Gavora. Na farmě Nemesszalóki je celkem 1 300 krav s průměrnou užitkovostí 11 200 kg mléka. Předvedené dcery Gavora jsou v druhé polovině laktace a průměrný denní nádoj je 44 a 41 kg. Zvířata dominovala nejen užitkovostí ale převyšovala ostatní i skvělým exteriérem, zejména výbornou stavbou

těla a excelentním utvářením vemene. Navíc se tyto dcery Gavora skvěle adaptovaly na velkokapacitní podmínky chovu. Další navštívená farma Solum ZRt. měla 560 krav a průměrnou užitkovost 9 500 kg

mléka. Zde byla předvedena jedna dcera Gavora a i tato dominovala. Vynikala opět skvělou stavbou těla, výborným vememem a užitkovostí přes 40 litrů ke konci laktace. Na třetí navštívené farmě Agrifutura ZRt. je 650 krav s užitkovostí 9 000 kg. Zde byla předvedena jedna dcera na začátku laktace. Taky tato dcera Gavora zapadala do celkového obrazu všech předvedených zvířat. Nutno poznamenat, že se jednalo o zvířata uniformní, s dobrou kapacitou, výbornými závesnými vazy a předním upnutím vemene. Rovněž končetiny odpovídaly dosavadním velmi dobrým hodnocením. Potvrdilo se, že využití Gavora lze jednoznačně doporučit ke zlepšení jak užitkovosti, tak exteriérových znaků. Za zmínku však rozhodně stojí i skutečnost, že zvířata nebyla nijak na přehlídku připravována a všichni účastníci tak mohli posoudit působení tvrdých podmínek velkochovu na zvířata a bylo vidět výbornou adaptaci dcer Gavora. Tímto se i v Maďarsku prokázalo, že dcery po Gavorovi vydrží opravdu hodně a jsou pro velkokapacitní podmínky velice vhodné.

Tolik několik poznatků z jednoho dne na chovech v Maďarsku. A závěrem je nutno poznamenat, že v současnosti je již Gavor používán mnoha chovateli v Evropě a začíná prodej inseminčních dávek mimo Evropu.

Ing. Vít Zahradník
Genoservis, a. s.

REVIVIEN

JOCKO BESN X HELDOSTAR

narozen 25. 9. 2000

NEA-668

REVIVIEN CV TL

TPI:	1752	NM:	563
Mléko:	686 kg	PH Typ:	+0,3
Bílk.:	28,6 kg	Vem.:	+0,68
	+0,06 %	Konč.:	+1,10
Tuk:	33,6 kg	Som.b.:	+2,92
	+0,07 %	Dlouhov.:	+3
REL:	76 %	Porody:	8%

PH USA MACE 01/2008

TOP 1 PODLE ISU VE FRANCII

- FANTASTICKÝ NET MERIT
- SKVĚLÁ PRODUKCE A SLOŽKY!
- VYNIKAJÍCÍ DLOUHOVĚKOST
- MEZINÁRODNÍ OTEC BÝKŮ
- VHODNÝ NA JALOVICE

Znak				
Rámec	-0.41	malý		velký
Konstituce	-1.12	slabá		silná
Hloubka těla	-1.04	mělká		hluboké
Mléčný typ	-0.27	slabý		výrazný
Sklon zádě	-1.22	zdvížená		sražená
Šířka zádě	-1.19	úzká		široká
Pos. zad. kon.	-0.57	strmý		šavlový
Postoj zezadu	1.45	sevržený		otevřený
Úhel spěnky	0.25	plochý		strmý
Skóre končetin	1.46	nízká		vysoké
Před. up. vem.	-0.34	slabé		výrazné
Zadní výš. vem.	2.03	nízká		vysoká
Zadní šířka vem.	1.82	úzká		široká
Závěsný vaz	1.93	slabý		výrazný
Hloubka vem.	-0.34	hluboké		mělké
Rozmíst. struků	1.07	daleko		blízko
Délka struků	-0.95	krátké		dlouhé

DCERA: UNICORNE

DCERA: TOUPIE

NGA 404

FAB TV

Convincer x Winchester

narozen: 12. 3. 2001

FAB TV VG-87

Zakladatelkou rodiny FABa je fantastická
ROCKY-VU ROTAT EXTASY EBONY EX-94-USA
(svého času TOP 1 kráva v USA dle CTPI).

SIH	119	
Mléko	764 kg	
Bílkovina	24 kg	- 0,02 %
Tuk	18 kg	- 0,13 %
Dcer	232	
Stád	99	
R	96 %	
RPH SB	102	

PH ČR 01/2008

Lineární hodnocení	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter					
Kapacita					
Stavba těla					
Končetiny					
Vemeno					
Výsledná třída					

dcer: 119, stád: 57

- MIMOŘÁDNÝ EXTERIÉR (deset dcer z testace hodnoceno VG!!!)
- SKVĚLÉ KONČETINY A VEMENO
- ŠPIČKOVÝ INDEX PLODNOSTI
- VYNIKAJÍCÍ PRODUKCE
- VYSOKÁ SPOLEHLIVOST 96 % PRODUKCE (216 DCER) EXTERIÉR (117 DCER)
- VHODNÝ NA JALOVICE
- TŘETÍ NEJPRODÁVANĚJŠÍ BÝK V ČR V ROCE 2007

Dcera 17783-961 VG-88 (2. laktace), ZERAS a.s., Radostín n/Osl

Dcera 6359-951 VG-85 vem VG-86
ZOD Brniště

Dcera 127661-704 VG-86
VFU ŠZP Nový Jičín – farma Šenov

Dcera 75711-961 VG-85
ZERAS a.s., Radostín n/Osl

RYCHLÝ PROVOZNÍ TEST NA β -KAROTEN

Pro zajištění optimální plodnosti skotu je v dietě nezbytný β -karoten. Mnoho vědeckých studií potvrzuje, že základní úloha β -karotenu, který působí na plodnost skotu, je v místní přeměně na vitamín A.

Prostřednictvím příznivě regulované lokální přeměny ve vaječniku, se pozitivně podporuje vývoj a hormonální aktivita folikulů a žlutého tělíska. Prostředí, které ovlivňuje folikulární a oocytární vývoj, je zobrazeno ve schématu č. 1. Nízká hodnota koncentrace β -karotenu v organismu je mnohdy spojována se sníženým reprodukčním výkonem.

Příznaky jeho nedostatku mohou zahrnovat oslabenou, či tichou říji, zpožděnou ovulaci, vaječnickové cysty, abnormálně vysokou mortalitu zárodka, nebo zadržetí plodového lůžka. Proto stáda, které vykazují nízkou úroveň β -karotenu, mají nevyhnutelně suboptimální plodnost. Reprodukční problémy mohou způsobit roční ztráty vyšší než 150 € na jednu krávu. Mimo to čtvrtina až polovina vyřazených krav ve stádě je důsledkem reprodukčních problémů.

PŘEDNOSTI β -KAROTENU

Poslední studie na Floridské Universitě potvrdily zjištění Lotthammera a kol. (1975,1978) a Meyera a kol. (1975), že

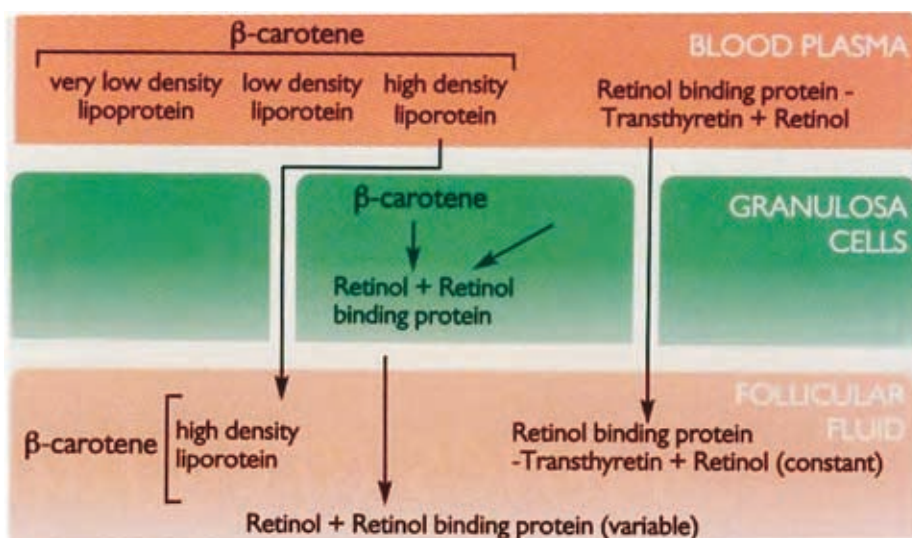

Schéma č. 1: Možný mechanismus místní regulace retinolu ve folikulární tekutině ▲

podávání β -karotenu skotu zaznamenalo lepší reprodukční výsledky. Rychlost zabřezávání po 120 dnech po otelení se téměř zdvojnásobila v porovnání s kontrolní skupinou, které β -karoten nebyl podáván. β -karoten zvyšuje imunitní odpověď organismu zesílením lymfocytární a fagocytární funkce. Tyto údaje dokazují, že

β -karoten může redukovat ztráty spojené s poruchami reprodukce. Býložravci jsou zcela závislí na obsahu karotenu v krmivu, který pokrývá jejich potřebu vitamínu A. β -karoten je nejhojnějším prekurzorem vitamínu A a v čerstvé píci se nachází v nejvyšší koncentraci. Relativní hodnota přeměny β -karotenu na vitamín A kolísá od 4:1 do 10:1 v závislosti na používaných kritériích a pokusných okolnostech. Nyní je akceptováno, že 1 mg β -karotenu je ekvivalentní k 400 IU vitamínu A v obvyklé krmné dávce dojnic. Ačkoli nejdůležitější biosyntéza vitamínu A z β -karotenu probíhá ve střevní sliznici, stále ještě velké množství β -karotenu cirkuluje v krevním oběhu skotu.

ANALÝZA β -KAROTENU

Pro zabezpečení optimální hladiny koncentrace β -karotenu ve směrných tkáních, jako jsou vaječníky, je nutné udržet dostatečnou úroveň koncentrace v krevní plazmě. Měřením β -karotenového stavu u krav je možné určit jeho vhodnou míru doplnění. V minulosti bylo prováděno srovnávání

barvy krevní plazmy se specifickou barevnou vzorkovnicí (DSM Nutritional Products). Bohužel, barevné odchylky, které způsobovala hemolýza nebo zvýšená hladina bilirubinu často zkreslovaly výsledky zvýšením hodnot koncentrace β -karotenu v plazmě, obzvlášť v diagnostice rozsahu kritických mezí (1,5 – 3,5 mg/l). Předejít tomuto problému umožňovalo pouze použití spektrofotometru nebo HPLC ve specializovaných analytických laboratořích. Obvyklá příprava vzorků pro provedení extrakce β -karotenu z krve touto metodou je komplexním, zdlouhavým a nákladným postupem.

ICHECK INOVACE

BioAnalyt GmbH ve spolupráci s DSM Nutritional Products nedávno představili první přenosný spektrofotometr iCheck pro rychlé stanovení hodnoty β -karotenu v organismu skotu. V kombinaci s novou extrakční metodou iEx (ohlášený patent), je β -karoten extrahován jediným krokem přímo z plné krve bez procesu odstředění. Mimoto jsou výsledky zcela nekompromisní, a to i při obvyklých problémech týkajících se hemolýzy. Odebrané vzorky jsou účinně chráněny, tím se zvyšuje flexibilita mezi vzorkováním a testováním. Tento jednoduchý a levný diagnostický přístroj je ideální pro široké využití na farmách. Potvrzují to i srovnávací studie s použitím hovězího séra a krve provedené v Německu, Španělsku, Severním Irsku a Izraeli. Celkem 176 krevních vzorků bylo připraveno a analyzováno klasickou metodou HPLC

iCheck a iEx pro rychlé stanovení β -karotenového stavu u krav ▼

a porovnáno se vzorky zpracovanými novým postupem pro analýzu β -karotenu, použitím iEx rozpouštědlové extrakce a iCheck spektrofotometru. β -karotenové hodnoty byly řazené od nedostatku (0,32 mg/l) po velmi vysoké (15,30 mg/l). Mezi β -karotenovými úrovněmi měřeními v séru nebo v krvi nebyly pozorovány žádné rozdíly. Výsledky potvrzují, že test na β -karoten tímto novým vědeckým postupem se shoduje s HPLC analýzou ($r^2 = 0,98$ a $0,99$, jednotlivě v krvi a séru $P < 0,001$). V podskupině vzorků, které byly odebrány od izraelských zvířat, byla úroveň koncentrace v plazmě většinou v deficitním rozsahu ($< 1,5$ mg/l, 29 ze 32 zvířat). Když byly

vzorky hodnoceny metodou barvením plazmy, 24 zvířat ze 32 bylo ohodnoceno nesprávně v mezním rozsahu (1,5 – 3,5 mg/l), nebo dokonce optimálně ($> 3,5$ mg/l), zatímco při provádění zkoušek u skotu byla všechna zvířata klasifikována náležitě. Hladina koncentrace β -karotenu v krvi může být nyní určena snadněji, během několika málo minut, při dosažení stejné kvality, jako hodnocení laboratorní metodou HPLC, která je zdlouhavá a nákladná.

ZÁVĚR

Nová technologie iEx a iCheck poskytnou rychlý a levný způsob určení, zda příjem β -karotenu je dostačující. Je-li úroveň β -karotenu v krvi nižší než 1,5 mg/l, je stav nedostatečný a doporučuje se podání 500 mg β -karotenu na kus a den. Pokud se krevní koncentrace pohybuje v rozmezí 1,5-3,5 mg/l doporučuje se podávat nejméně 300 mg β -karotenu na kus a den. Optimální stav koncentrace β -karotenu v krvi je nad 3,5 mg/l.

Tento systematický přístup umožní více se zaměřit na zlepšení plodnosti krav a vitality telat, obojí za předpokladu, že konečný výsledek je pro farmáře každopádně prospěšný.

Z časopisu International Dairy Topics
přeložila
Ingrid Štěpánová
Genoservis, a. s.

ZLEPŠOVÁNÍ PLODNOSTI A REPRODUKCE

Dobrá plodnost v mléčném stádě je velice důležitá a mnoho farmářů se domnívá, že mají dobrý reprodukční systém jen proto, že mají plodnost 40 nebo 50 %. Nicméně, jestliže máte 100 krav a pouze 20 je připuštěných, pak nezáleží na tom jak dobrá je plodnost ve stádě, protože jednoduše nebudete mít co telit. Klíč k úspěšné reprodukci je dostat krávy do zdravé kondice, aby byly po otelení vyčištěné a v říji. Najděte ve stádě co nejdříve říjící se krávu a máte první krok k úspěchu.

KONTROLA PO OTELENÍ

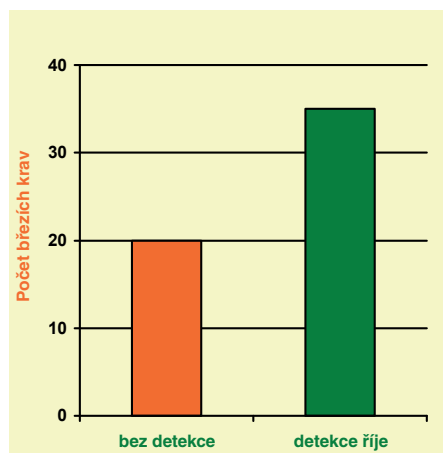
Začneme s otelenou krávou. Náš klíč k úspěchu je postarat se o krávu, aby byla po otelení vyčištěná a jestliže se vyskytnou problémy, co nejdříve je najít a vyřešit. Pracoval jsem v Saudské Arábii s velkokapacitními mléčnými stády a kontrola byla prováděna 10 dnů po otelení. V naší praxi někteří farmáři dávají všechny krávy na poporodní kontrolu, zatímco někde se kontrolují krávy jen po těžkém porodu, dvojčatech, mléčné horečce nebo po zadržném lůžku. Pokud se začne s léčbou včas maximalizuje se úspěch. Není nic složitějšího než zkoušet vyléčit chronickou děložní infekci. Jsme tedy ve fázi, kdy kráva je vyčištěná a měl by u ní začít říjový cyklus, samozřejmě při zajištěných správných krmných dávkách a managementu. V minulosti, když krávy začaly být v říji, bylo jednoduché je najít. Dávaly méně mléka, byly pod menším produkčním tlakem a byly v menších stádech. To vše se změnilo kvůli tlakům trhu, nízkým cenám za mléko a mnohem větším mléčným stádům. U vysokoprodukční krávy je někdy velice složité vůbec říji objevit.

Jak to můžeme zlepšit?

Ujistěte se, že všechny Vaše krávy mají čistou, dobře čitelnou známku nebo jinou identifikaci. Zapojte všechny faremní zaměstnance při vyhledávání krav v říji, abyste maximalizovali efekt sledování. Proškolení všech zaměstnanců v rozpoznání říje je velice efektivní, protože každý ví na co dávat pozor. Používejte zápisník k záznamu všech informací a nespolehejte na svou paměť, protože je jednoduché zapomenout nebo udělat chybu v čísle krávy.

Potřebujete dobrou komunikaci mezi zaměstnanci, aby tyto informace dodali ve správném čase. Nemá smysl, když traktorista řekne zootechnikovi o dva dny později, že kráva byla v říji. Doporučujeme, aby všechny říje byly zaznamenány i když uběhne jen několik týdnů od posledního telení. Říjící se kráva je kráva, která je v pohybu a jeví se velice aktivně. Díky těmto informacím můžeme předpovědět, kdy budou mít krávy další říji. Nemůžeme být s krávami 24 hodin denně, a tak říje nemusíme zachytit. Říjící aktivita je periodická a delší pozorování zvyšuje možnost její detekce. Krávy neukáží příznaky říje, když jsou právě dojeny nebo krmeny. Až 70 % říjí proběhne mezi 6 hodinou odpolední a 6 hodinou ranní, kdy zaměstnanci jsou pryč. Polovina krav ukazuje příznaky říje 6 až 12 hodin, ale čtvrtina se říjí dokonce méně než 6 hodin.

▼ **Graf č. 1:**
Množství zabřelých krav ve stokusovém stádě s 50% plodností. Porovnání v třítydenním intervalu 40 a 70 % úspěšné detekce říje.

POMOC PŘI DETEKCI ŘÍJE

Průměrná detekce říje ve Velké Británii je okolo 35 %, takže když máme 100 krav, u kterých probíhá říjový cyklus, pak najdeme pouze jednu třetinu z nich. Existuje velký výběr produktů na trhu, které nám budou pomáhat zlepšit detekci říje. Můžete použít křídou nebo barvu na zadní část těla, Kamar je typ produktu, který uvolňuje červené barvivo jakmile na krávu naskočí další kráva, nebo nové Estroprotect karty. Všechny formy pomoci při detekci říje mají své výhody a nevýhody. Já upřednostňuji způsob označení, které zůstane na krávě a nesmaže se. Mám rád barvy, které jsou jasně zřetelné, protože je zarážející kolik lidí je barvoslepých, a tak správný výběr barev je skutečnou výhodou. Prostředky pomáhající s detekcí říje by měly být používány na všechny krávy, které nebyly připuštěny po určitý počet dní po otelení, to bude záviset na plánu telení a celkovém obratu stáda. Zmíněné pomocné prostředky by také měly být použity k identifikaci krav, u kterých se opakuje připuštění a měly by být poznačeny okolo dvou týdnů po inseminaci. Také je používáme na všechny krávy, které podstoupily veterinární zákrok (aplikaci hormonů), který vyvolává říji. Máme některá stáda, která používají pedometry na monitorování aktivity. Je to další pomocník. Také máme operativně upravené živé býky (vyhledávače), kteří označí krávu v říji a pomohou ji tak zachytit. Není vhodné se spoléhat na pomocníky v detekci říje, pouze na identifikaci říjících se krav. Pro vytvoření správného rozhodnutí potřebujeme pozorovat krávy, používat pomocné prostředky pro detekci říje a záznamy. V praxi jsme zjistili, že při použití pomocných prostředků k detekci

APLIKACE ESTROTECTU, TYPICKÉHO POMOCNÉHO PROSTŘEDKU K VYHLEDÁVÁNÍ ŘÍJE

1. Očištění

4. Silně přitlačit

2. Udržovat v teple

5. Hotovo

3. Přiložit

6. Aktivováno

říje lze zvýšit úspěšnost detekce až na 60 – 70 %. Vezměme si stádo se 100 kravami s 50% plodností. Jestliže je ve stádě 40 % úspěšné detekce říje, 40 krav se bude připouštět a 20 z nich bude zabřezlých. Když použijeme pomocné prostředky k detekci říje, najednou budeme mít 70 krav připuštěných a 35 z nich bude zabřezlých. Graf č.1 porovnává tuto rozdílnost – máme nyní 35 krav, v porovnání s 25 zabřezlými kravami bez použití pomocných prostředků, nebo také o 75 % více telat! Proto je dobrá detekce říje důležitá pro lepší reprodukční výkon, obzvláště když plodnost je klesající.

Existují další faktory, které mohou ovlivnit detekci říje, některé z nich jsou uvedeny zde:

- Kulhající krávy neprojevují známky říje.
- Negativní energetická bilance narušuje říjový cyklus.
- Krávy potřebují prostor, kde mohou ukázat říjovou aktivitu, potřebují stát na povrchu, na kterém neuklouznou, potřebují dobře osvětlené budovy; velmi horké nebo studené počasí redukuje aktivitu.
- Malé množství říjících se krav redukuje množství říjové aktivity.

Dobrá plodnost závisí na kombinaci různých faktorů a týmového úsilí. Detekce říje je důležitá pro maximalizaci počtu krav potřebných pro provoz. Jestliže máme špatnou detekci říje, nezáleží na tom, jak dobrou máme plodnost ve stádě, reprodukce bude upadat.

Od Petera Edmondsona, Shepton Veterinary Group, Allyn Saxon Drive, Shepton Naplet, Dairy Topics

Přeložila
Ing. Jitka Černínová
Genoservis, a. s.

MORAVSKÁ ZEMĚDĚLSKÁ A. S. PROSENICE

Moravská zemědělská akciová společnost Prosenice vznikla 1. 5. 1994. V současné době obhospodaruje asi 3 400 ha zemědělské půdy, z toho je cca 3 100 ha orné. V rostlinné výrobě se specializuje na pěstování obilnin, řepky olejky a máku. Je také známým pěstitelům chmele.

V živočišné výrobě Moravské zemědělské akciové společnosti Prosenice zůstává, po zrušení chovu prasat a drůbeže, jediným nosným programem chov mléčného skotu. Celkový stav skotu se pohybuje kolem 1 200 ks, z toho je asi 600 ks krav. Krávy byly chovány na 4 farmách podniku ve vazných stájích. Ekonomická situace a problematická organizace tohoto nevýhodného uspořádání způsobila, že bylo rozhodnuto o centralizaci chovu krav do jednoho střediska. A tak v roce 2004 byla zahájena výstavba nové moderní volné stáje na 420 ks dojnic na farmě v Prosenicích a posléze zde byly ještě rekonstruovány dvě stávající vazné stáje. Při výstavbě bylo jako hlavní kritérium postaveno pohodlí zvířat, a proto byla zvolena technologie individuálních stlaných lehacích boxů a vyhrnování hnoje mobilním prostředkem. Stavbu provedla firma JASTAV, montáž technologie dojícího a chladičho zařízení pak firma FULWOOD. Byla nainstalována rybinová dojírna 2 x 14 ks, včetně identifikace. Provoz byl spuštěn v listopadu 2004. Od roku 2007 je ve spolupráci s firmou Genoservis, a. s. vypracován individuální

▼ Nová dojírna 2 x 14 FULWOOD

Tab.: Vývoj mléčné užitkovosti podle uzávěrek KU ▼

OBDOBÍ	1. laktace				2. laktace				Celkem				Průměr na	
	poč.	mléko	%T	% B	poč.	mléko	%T	%B	poč.	mléko	%T	% B	zapoje- nou	kontr.
10/01 - 9/02	156	6745	4,25	3,38	301	6782	4,38	3,46	457	6769	4,33	3,44	17,3	21,0
10/02 - 9/03	176	6946	4,27	3,30	318	7077	4,23	3,31	494	7030	4,25	3,31	15,8	19,4
10/03 - 9/04	139	6962	4,20	3,25	347	7203	4,10	3,28	486	7134	4,12	3,27	17,4	21,4
10/04 - 9/05	163	7117	3,72	3,35	253	7489	3,71	3,35	416	7344	3,72	3,35	18,6	23,0
10/05 - 9/06	213	8187	3,83	3,44	218	9010	3,90	3,36	431	8603	3,86	3,40	21,6	26,8
10/06 - 9/07	153	8522	3,66	3,36	336	9364	3,89	3,36	489	9101	3,82	3,36	26,1	30,7
10/07 - 12/07	39	9494	3,76	3,36	84	9955	3,84	3,36	123	9809	3,82	3,36	26,3	30,9

připravovací plán, kde jsou využíváni jak býci zlepšovatelé (GAVOR, LYNCH, SATIRE, AUDI), tak i testovaní býci. Ve výživě je kladen důraz na kvalitu konzervovaných objemných krmiv. Krmena je vojtěšková senáž, kukuřičná siláž, kukuřice LKS a cukrovarnické řízky. Krmiva jsou zčásti uskladněna v silážních žlabech a zčásti ve

vacích, které si podnik dělá sám. Zvířata jsou krmena směsnou krmnou dávkou TMR podle fáze mezidobí. Dojí se 3x denně všechny krávy v laktaci v pravidelných osmihodinových intervalech. Díky použité identifikaci (program Crystal) s využitím pedometrů jsou dojnice připouštěny v přirozené říji s velmi dobrými výsledky jak procenta březosti po první inseminaci (cca 40 %), tak i délky servis periody. Plně je využíváno ranní diagnostiky

gravidity prováděné firmou Genoservis, a. s. Veterinární zásahy jsou omezeny víceméně jen na dojnice s výskytem ovarialních cyst.

Dle podkladů
Pavla Jemelky, hlavního zootechnika
zpracoval
Ing. Vladimír Zavádil
Genoservis, a. s.

POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ KU MLÉKA dle okresů

(uzávěrka říjen 2007 – prosinec 2007 se stejným obdobím roku 2006)

Okres	Počet norm. l.	Mléko kg	Rozdíl	Tuk %	Tuk kg	Rozdíl	Bílkovina %	Bílkovina kg	Rozdíl
F.Místek	493	9 033	+ 64	3,62	327	- 10	3,19	288	+ 2
Karviná	142	9 153	- 413	3,82	350	- 30	3,26	299	- 15
Nový Jičín	877	9 538	+ 731	3,65	349	+ 20	3,24	309	+ 24
Olomouc	1 737	8 510	- 10	3,67	313	- 4	3,27	279	- 4
Opava	1 149	8 680	+ 396	3,67	318	+ 7	3,23	280	+ 8
Přerov	997	8 298	+ 227	3,75	311	+ 1	3,35	278	+ 5
Šumperk	725	7 890	+ 594	3,81	300	+ 14	3,29	259	+ 17
Vsetín	501	9 600	+ 697	3,78	361	+ 32	3,24	311	+ 20
Jeseník	188	7 451	+ 13	3,84	286	+ 9	3,29	245	+ 3
Okresy mimo Severní Moravu, kde provádíme KU									
Pelhřimov	46	7 018	+ 4 69	4,02	282	+ 36	3,38	236	+ 27
Rokycany	224	9 221	+ 546	3,67	338	+ 19	3,29	303	+ 23
Česká Lípa	121	10 847	+ 460	3,90	423	+ 19	3,11	338	+ 11
Ústí n/O.	342	9 268	+ 496	3,66	339	+ 13	3,29	305	+ 10
Břeclav	101	8 557	+ 5	3,76	322	+ 13	3,12	267	+ 4
Zlín	33	8 374	+ 325	3,85	323	+ 19	3,24	271	+ 7
Kroměříž	140	9 131	+ 113	3,86	353	+ 3	3,47	317	+ 3
Prostějov	38	8 975	- 40	3,65	328	- 31	3,25	292	- 5
Žďár n/S.	594	11 585	+ 239	3,55	412	- 4	3,19	369	+ 7
GENOSERVIS celkem	8 450	8 947	+ 302	3,69	331	+ 6	3,26	292	+ 8

GAVOR TV

NEA - 143

Champion x Aaron

Narozen 12. 1. 2002

PH ČR 3/2008

 TOP 1 BÝK DLE TYPU

 TOP 4 BÝK DLE SIH

SIH	139
Mléko	1 676 kg
Bílk.	63 kg + 0,02 %
Tuk	20 kg - 0,52 %
Dcer	82
Stád	56
R	89 %
RPH SB	110

GAVOR EX - 92 NEA 143

LINEÁRNÍ HODNOCENÍ	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter	11,4				
Kapacita	9,4				
Stavba těla	11,2				
Končetiny	6,4				
Vemeno	10,7				
VÝSLEDNÁ TŘÍDA	13,6				

Dcery Gavora 99424-972, 99445-972, Zemědělská akciová společnost Nivnice

Els Korsten

GAVOR pochází z rodiny
BEACHLAWN DUTCHOE BELL EX-92-USA.
Pět generací hodnoceno VG nebo EX,
4x EX za vemeno.

- ♀ Beachlawn Dutchoe Bell EX-92
nar 1985 (O: BELL)
- ♀ Beachlawn Bell Cleitus Pro EX-93
nar 1988 (O: CLEITUS)
- ♀ Beachlawn Bell Pro Tara EX-91
nar 1991 (O: TESK)
- ♀ US Masal Teresa Bellwood VG-88
nar 1996 (O: BELLWOOD)
- ♀ GENOS AARON NORA VG-86
nar 2000 (O: AARON)

**EXCELENTNÍ UTVÁŘENÍ
VEMENE**

**ATRAKTIVNÍ KOMBINACE
CHAMPION x AARON**

**ZE STEJNÉ RODINY
POCHÁZÍ TAKÉ
MURANDA BWM LEADER**

**DALŠÍ ZAJÍMAVÍ BÝCI
Z TÉTO RODINY
JSOU LILYMAN, DANE,
GELPRO ...**

**DCERY JSOU VYNIKAJÍCÍ
KAPACITNÍ MLÉČNÉ DOJNICE**

**NÍZKÉ SOMATICKÉ BUŇKY!
(RPH 110)**

**VHODNÝ
NA JALOVICE**

GENOSERVIS, a. s.
partner úspěšných chovatelů

GAVOR - ČESKÁ JEDNIČKA V TYPU

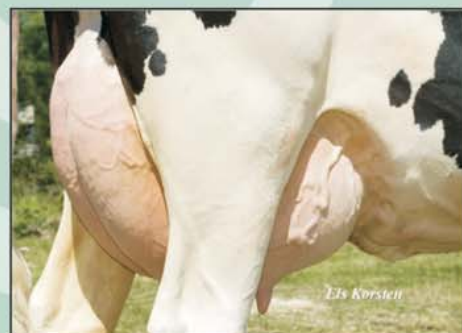
Genoservis, a. s., Jožky Jabůrkové 1, 779 74 Olomouc, e-mail: info@genoservis.cz

Dcera GAVORa č. 99445 - 972 VG - 87
Zemědělská akciová společnost Nivnice

Dcera GAVORa číslo 185726 - 961 VG - 87
ZERAS a. s. Radostín n/Osl.

Dcera GAVORa č. 110094 - 981 VG - 85
NETIS, a. s. farma Návší

Dcera GAVORa č. 105092 - 971 GP - 84
ZD Haňovice

TOYSTORY

BW MARSHALL x PATRON

narozen 7. 5. 2001

NXA 488

TPI: 1799	NM: 405
Mléko: 577 kg	PH Typ: + 3,11
Bílk.: 17,7 kg	Vem.: + 2,55
0,00 %	Konč.: + 1,09
Tuk: 25 kg	Som.b.: + 3,01
+ 0,04 %	Dlouhov: + 1,7
REL: 93 %	Porody: 6 %

PH USA MACE 01/2008

KOMPLEXNÍ BÝK

- **EXCELENTNÍ TYP (+3,11) !!!**
- **FANTASTICKÉ VEMENO (+2,55) !!!**
- **VÝBORNÉ ZABŘEZÁVÁNÍ**
- **MEZINÁRODNÍ OTEC BÝKŮ**
- **VHODNÝ NA JALOVICE**

Znak			-1	0	+1	
Rámeček	2.29	malý				velký
Konstituce	0.84	slabá				silná
Hloubka těla	1.26	mělká				hluboké
Mléčný typ	2.23	slabý				výrazný
Sklon zádě	2.13	zdvížená				sražená
Šířka zádě	1.30	úzká				široká
Pos. zad. kon.	0.67	strmý				šavlový
Postoj zezadu	2.59	sevržený				otevřený
Úhel spěnky	0.85	plochý				strmý
Skóre končetin	0.91	nízká				vysoké
Před. up. vem.	2.68	slabé				výrazné
Zadní výš. vem.	2.71	nízká				vysoká
Zadní šířka vem.	3.47	úzká				široká
Závěsný vaz	2.58	slabý				výrazný
Hloubka vem.	2.37	hluboké				mělké
Rozmíst. struků	3.27	daleko				bližko
Délka struků	0.91	krátké				dlouhé

DCERA: SCHMITT TOYSTORY #529

DCERA: DEGROOT TOYSTORY #1677

SHARKY

BRETT x EMERY

narozen 26. 12. 2000

NXA 481

TPI: 1706 NM: 418

Mléko: 868 kg PH Typ: + 1,21
Bílk.: 27,7 kg Vem.: + 1,31
+ 0,01 % Konč.: + 1,43
Tuk: 25,9 kg Som.b.: + 2,82
- 0,05 % Dlouhov.: + 0,2
REL: 91 % Porody: 8 %

PH USA MACE 01/2008

LEHKÉ PORODY VHODNÝ NA JALOVICE

- VYNIKAJÍCÍ PRODUKCE Z VELMI MĚLKÝCH VEMEN
- MEZINÁRODNÍ OTEC BÝKŮ
- VÝBORNÉ ZABŘEZÁVÁNÍ (ERCR +3)

Znak	1.52	malý	-1	0	+1	velký
Rámec	1.52	malý				velký
Konstituce	-0.30	slabá				silná
Hloubka těla	0.11	mělká				hluboké
Mléčný typ	1.12	slabý				výrazný
Sklon zádě	-1.00	zdvižená				sražená
Šířka zádě	-1.88	úzká				široká
Pos. zad. kon.	-1.37	stmý				šavlový
Postoj zezadu	1.91	sevřený				otevřený
Úhel spěnky	1.22	plochý				stmý
Skóre končetin	1.36	nízká				vyšoké
Před. up. vem.	2.12	slabé				výrazné
Zadní výš. vem.	-0.12	nízká				vyšoká
Zadní šířka vem.	-0.46	úzká				široké
Závěsný vaz	0.18	slabý				výrazný
Hloubka vem.	2.43	hluboké				mělké
Rozmíst. struků	1.02	daleko				blízko
Délka struků	0.32	krátké				dlouhé

DCERA: MAZNA SHARKY 406, druhá laktace

DCERA: MEIER SHARKY 989

GRÜNE WOCHEN 2008 ZELENÝ TÝDEN PRO BERLÍN

Grüne woche je tradiční německá výstava s velice dlouhou historií, první ročník se uskutečnil v roce 1926, letošní ročník byl již 73.

Jedná se o mezinárodní veletrh zahradnictví, potravinářského a zemědělského průmyslu. Na celkové výstavní ploše 115 tisíc metrů čtverečních se například v loňském roce představilo 1 479 vystavovatelů, prezentovalo se zde 56 států. Letošní ročník proběhl ve dnech 18.–27. ledna. V letošním roce se výstavy zúčastnilo 425 tisíc návštěvníků, kteří zde utratili 44 milionů €. Expozice jsou umístěny do 26 pavilónů, kde se prezentují státy, firmy a spolkové země. Haly jsou nazvané podle témat – například: domácí zvířata a rostliny, les, bio-market, byliny, koření, čaje, výživa. Každý stát se snažil předvést to nejtypičtější – potraviny, zvyky, hudbu. Součástí výstavy byly i semináře, diskusní fóra a konference. Z následujících informací je zřejmé, že se nejedná o specializovanou zemědělskou výstavu. Výstava byla jakoby na míru ušitá i městským lidem, kteří výstaviště navštívili stejně jako my, v sobotu. Během dne bylo doslova narváno u kotců s ovečkami, koníky, malými plemeny skotu a drobným zvířectvem. Tradiční úspěch slaví na podobných akcích koně a mláďata – kůzlata, jehňata. Ve voliérách byla i lovná zvěř, například mufloni, daňci. Zkrátka

myslím, že díky podobným akcím si malí Berličané nebudou myslet že kráva je fialová. Výstaviště jsme opouštěli v sedm hodin večer a opouštěli jsme akci která žila! I když ubylo mladých lidí, na výstavišti zůstali starší lidé, kteří se bavili a poslouchali lidovou hudbu u stánků různých zemí. A pochopitelně ochutnávali „tradiční lidové nápoje“. Všude panovala vynikající atmosféra, bylo téměř škoda odcházet z rozjetého mejdanu.

ŠAMPIONÁT FLECKVIE

Jedním z bodů nabitého výstavního programu byl německý šampionát fleckvie – tedy masných simentalů.

Jaká vlastně je simentalská populace v Německu? V německé plemenné knize masných simentalů je zapsáno 9 421 zvířat z 375 chovů. Je v ní zapsáno 463 plemenných býků.

Užitkovost zvířat

Průměrný přírůstek ve 200 dnech věku u býků je 1 430 g/den, u jalovic 1 325 g/den. V roce věku je přírůstek býků 1 438 g/den, u jalovic 1 090 g/den.

Stejně jako u nás je v Německu velmi patrný vliv dánské a kanadské genetiky. Na rozdíl od nás se však více používá genetiky mléčných stád. Výstavy se zúčastnilo zhruba 80 zvířat, která byla rozdělena do tradičních kategorií – jalovice mladší a starší, krávy a býci. Jako všude v Evropě byla zvířata předváděna na ohlávce, s většími či menšími úspěchy. Velmi zajímavá byla přehlídka plemenných býků, obzvláště v tomto ročním období, kdy chovatelé vybírají býky do stád.

A nutno říci, že jsme se přesvědčili, že není všechno zlato, co se třpytí. Byli i tací, kteří nás nepřesvědčili. Vyhodnoceni byli dva nejlepší býci – Komo a Exodus, kráva Isabo po Basovi, mladší kráva Beatrix po otci Zimbo a dvouletá jalovice Jule po otci Jocker (otec otce byl známý V. Jericho). Dánská genetiky měla opravdu velké zastoupení, nutno říci, že kromě nejlepší jalovice byly však oceňovány především zvířata s původem čistě německými. Ale i tak byl celkový dojem z výstavy vynikající.

Je škoda, že podobná tradice není u nás, nejen co se týká výstav zvířat, ale především představení zemědělského trhu.

Martina Kopáčková
Genoservis, a. s.

STAVY HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT, VÝVOJ VÝROBY MASA, MLÉKA A ZPENĚŽOVÁNÍ PRASAT

V následujících grafech je zachycen vývoj zemědělství v České republice.

Graf č. 1 zachycuje vývoj početního stavu skotu a krav v ČR od roku 1921. Nejvyšší stavy skotu byly v druhé polovině 80. let minulého století, kdežto počty krav byly nejvyšší ve 30. letech. Propad stavu skotu je zaznamenán v období 2. světové války. V poválečných letech se stav mírně zvýšil jak u skotu celkem, tak i u krav. V dalších letech se zvyšoval celkový stav skotu, ale stav krav klesal. Nejprudší pokles vykazují 90. léta 20. století.

Graf č. 2 a 3 ukazuje vývoj stavů prasat a prasnic v ČR od roku 1921. Je zde názorně zachycen propad stavu prasat i prasnic v období 2. světové války. Nejvyšší počet prasat v ČR byl v roce 1981, a to 5 106 tis. kusů. Stálý pokles počtu prasat pozorujeme od roku 1993, kdy byla nehlubší krize prasat ve zpeněžo-

vání. U prasnic je po daném období zaznamenáno zvýšení stavů prasnic, ale od roku 1997 dochází k trvalému snižování jejich počtu. V roce 2007 (225 tis. ks) jsme na stejné úrovni stavů prasnic jako v roce 1946 (224 tis. ks).

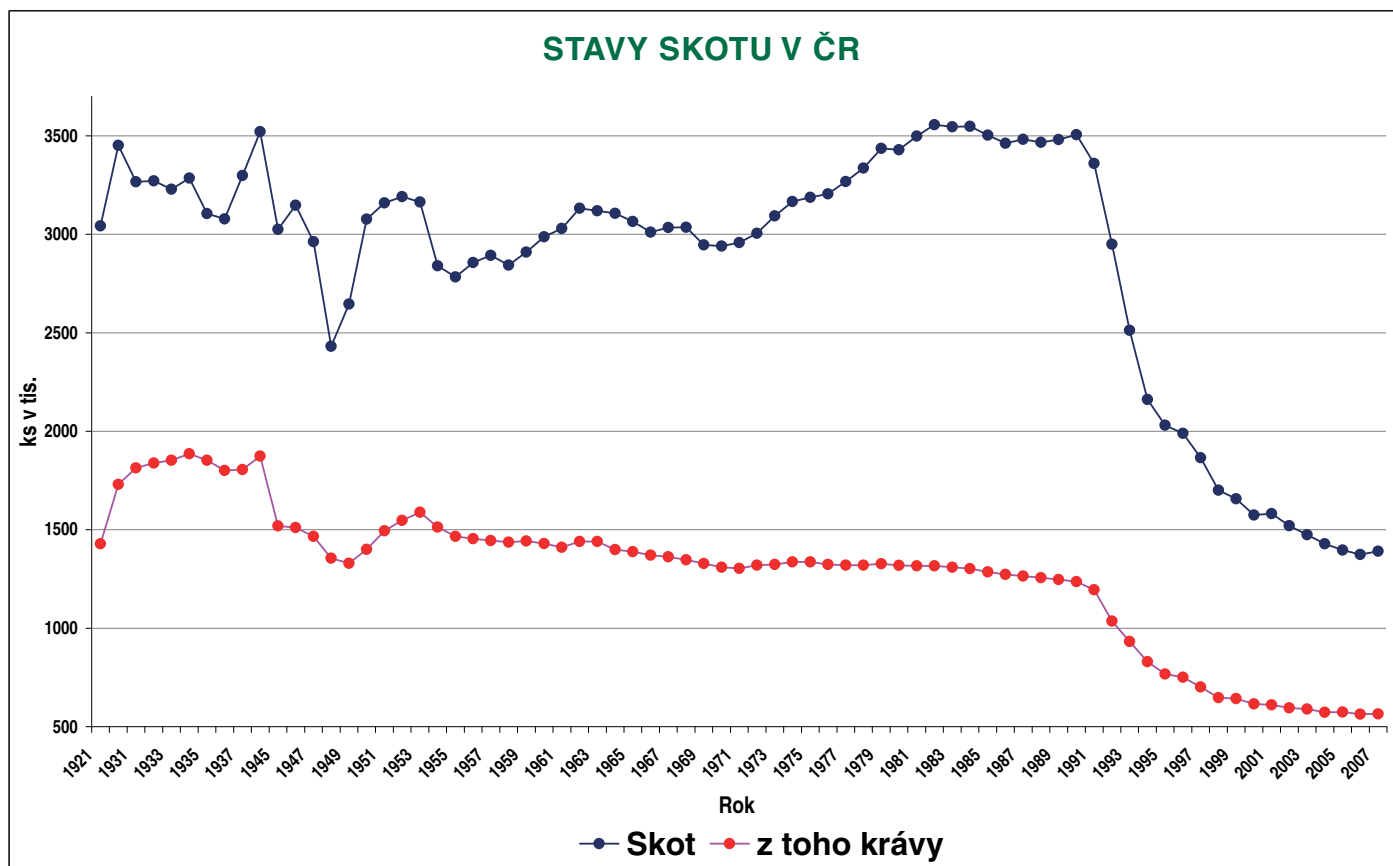
Vývoj výroby masa v ČR je zaznamenán v grafu č. 4. Největší výroba masa byla v roce 1989, pak je registrován stálý pokles. V křivce výroby masa celkem je započítána výroba hovězího, telecího, vepřového a drůbežího masa. Křivka výroby hovězího masa od roku 1991 zahrnuje i telecí maso. Nejvyšší produkce telecího masa byla v roce 1968 (40 tis. t ž. hm.). Výroba drůbežího masa, která je započítána do celkové výroby, se postupně zvyšuje. V roce 1948 byla výroba drůbežího masa 18 tis. t ž. hm., v roce 1970 101 tis. t ž. hm., v 90. letech byl zaznamenán pokles, ale pak následoval od r. 1997 vzestup výroby (206 – na současný stav 309 tis. t ž. hm.).

Graf č. 5 ukazuje výrobu mléka v ČR. Nejhlubší propad je zaznamenán ve válečných letech. Pak následuje vzestup výroby mléka do roku 1989. Pak je pokles ve výrobě a dnes se rovnáme úrovni výroby mléka roku 1964 (2 694 mil. l).

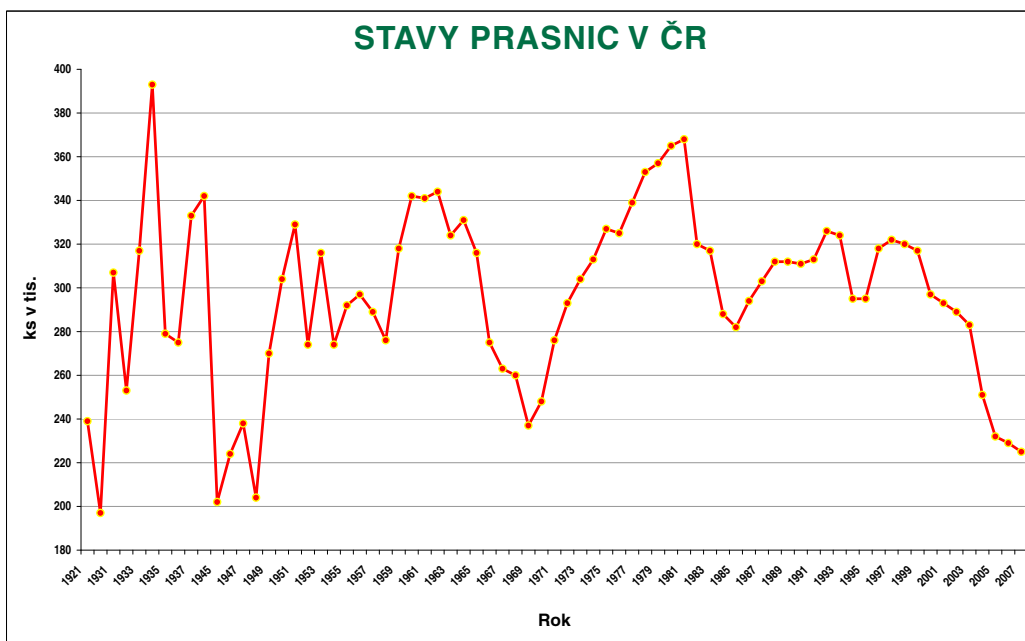
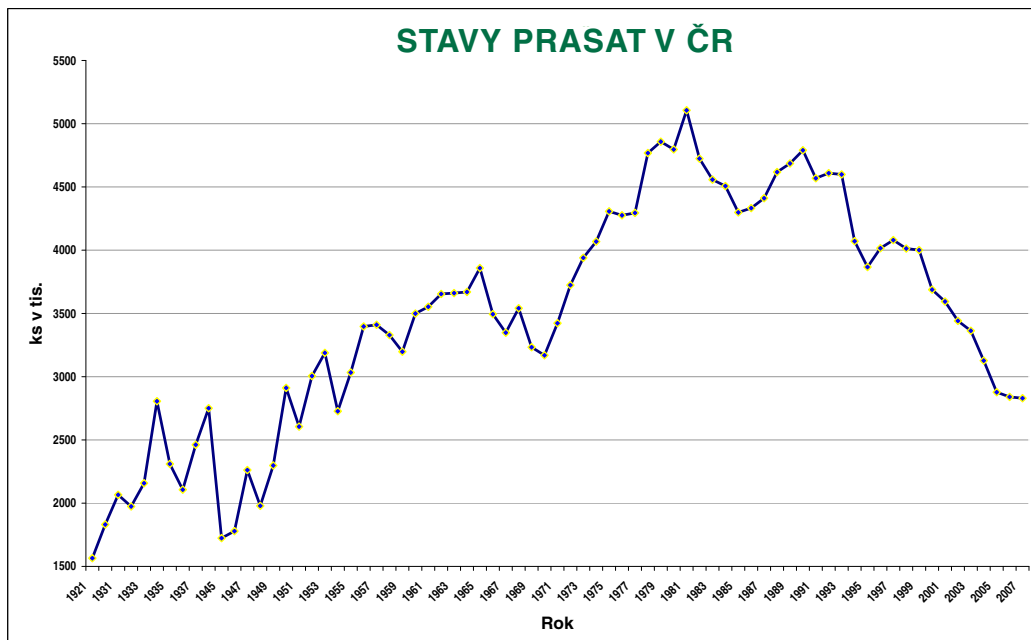
Zpeněžování jatečných prasat znázorňuje graf č. 6. Znázorněná cena prasat je přepočítána daným koeficientem na cenu za kg živé hmotnosti I. třídy, třídy E (ze systému SEUPOP) a nyní vyhlášenou cenou. Nejnižší výkupní cena jatečných prasat je zaznamenána v roce 1993, po které následoval útlum v chovu prasat. Vzhledem k vzestupu cen obilovin ze sklizně z roku 2007 můžeme říci, že v současnosti prožívá sektor výroby prasat historický propad rentabilnosti. Hraniče rentability se dnes pohybuje na úrovni 37 – 38 Kč/kg ž. hm.

Ing. Erika Marková, Ph.D.
Genoservis, a. s.

▼ Graf č. 1: Stavby skotu v České republice

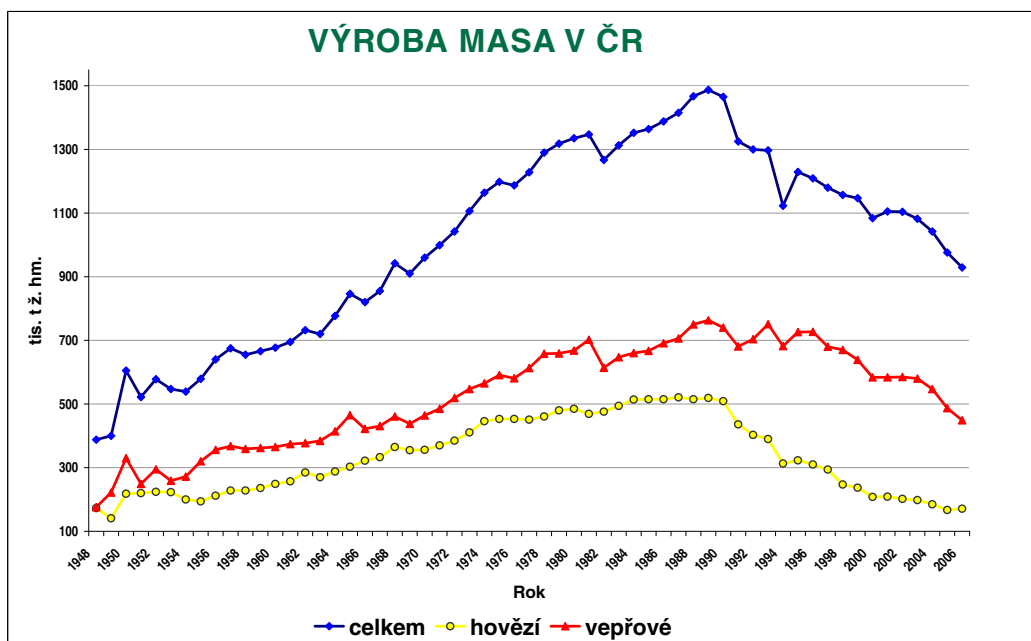

▶▶
Graf. č. 4:
Stavy prasat v České republice

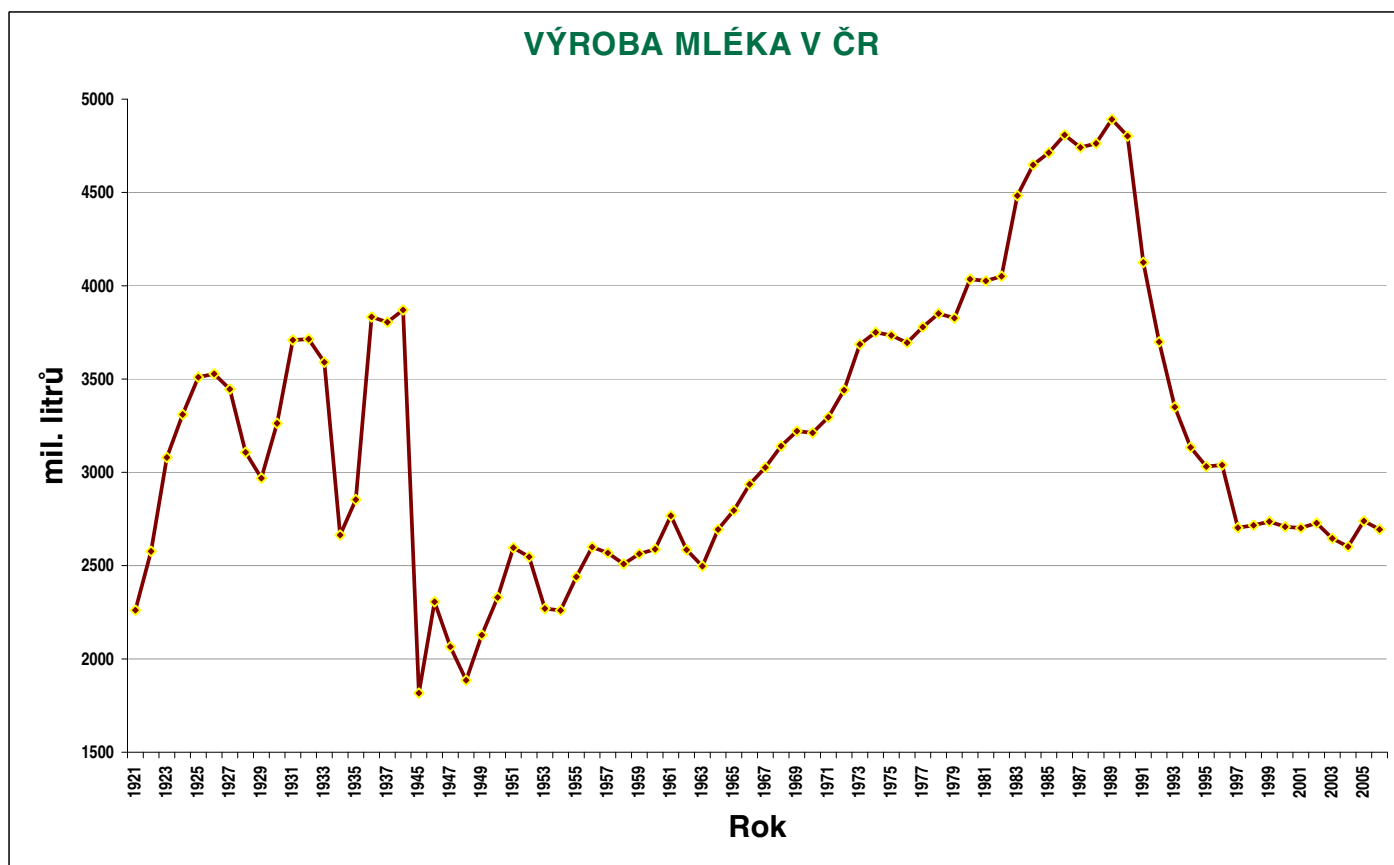

◀◀
Graf. č. 3:
Stavy prasnic v České republice

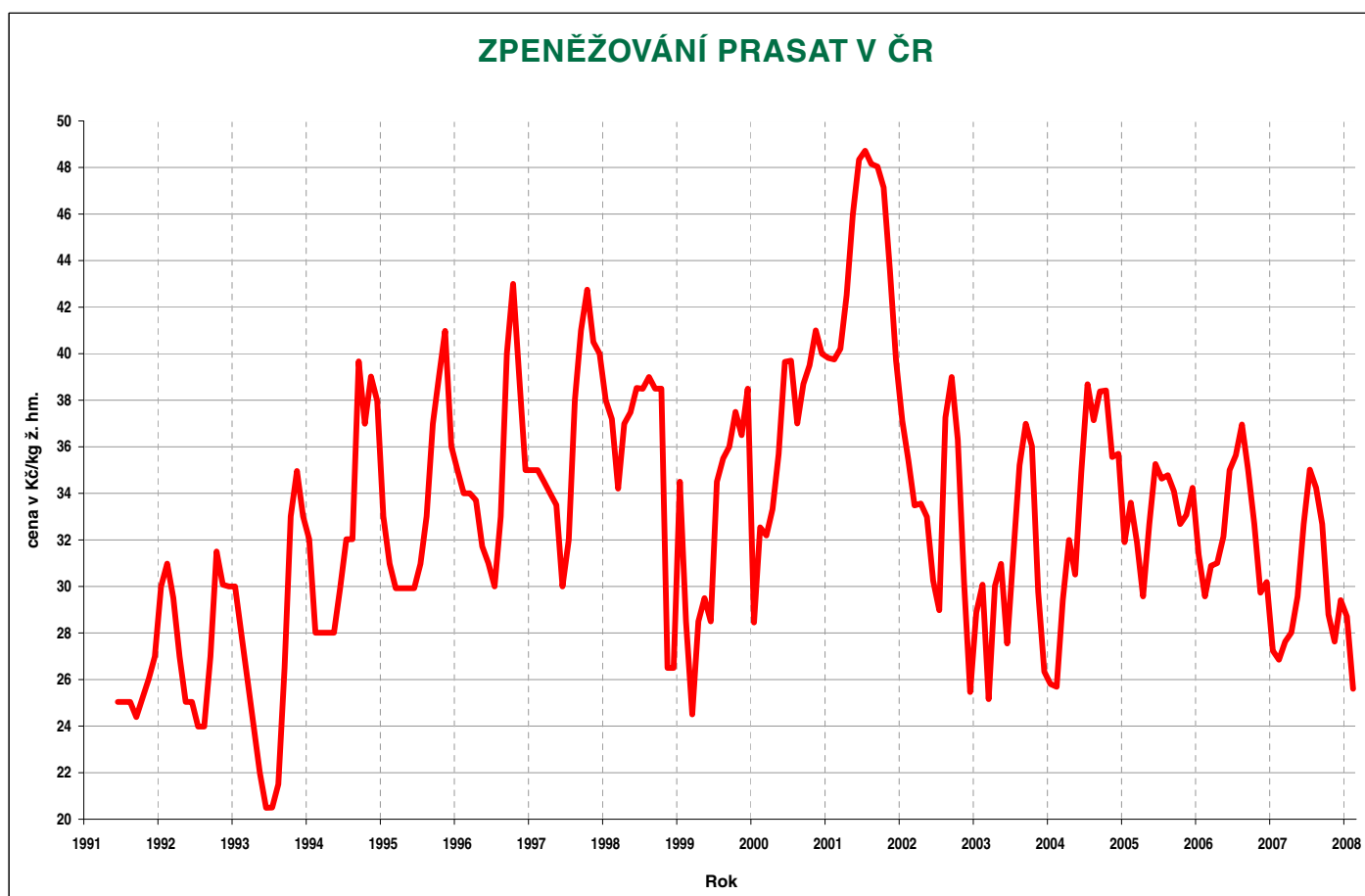
▶▶
Graf. č. 4:
Výroba masa v České republice

▼ Graf. č. 5: Výroba mléka v České republice

▼ Graf. č. 6: Zpeněžování prasat v České republice

UKÁZKA KANCŮ Z ISK

FAL – 37		Narození	18. 5. 07	Plemeno	ČBU
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FAL – 2	Struky	8 / 8	Repro	
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	916	1290	0,81	62,2	
	CPH	So	%TOP		
PH	1969	3,1	1		

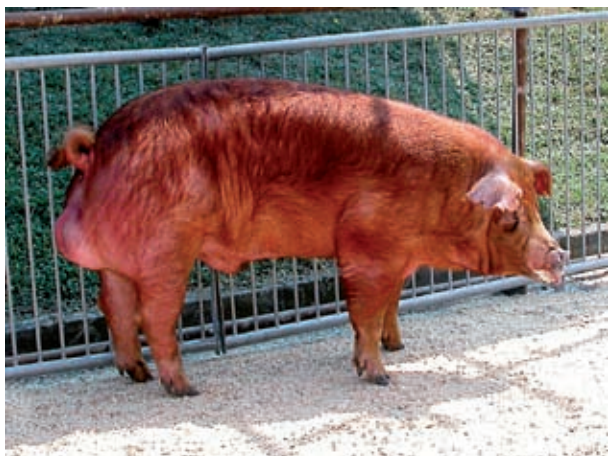
FTY – 23		Narození	26. 5. 07	Plemeno	ČBU
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FTY – 1	Struky	7 / 8	Repro	
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	908	1279	0,72	63,4	
	CPH	So	%TOP		
PH	2000	3,2	1		

FLN – 26		Narození	27. 3. 07	Plemeno	ČL
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FLN - 1	Struky	7 / 7	Repro	
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	755	1081	0,87	62,3	
	CPH	So	%TOP		
PH	1552	0,0	55		

NEO – 64		Narození	30. 9. 06	Plemeno	ČL
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Ing. Milostav Janeček, NŠCH Velehradek				
OTEC	NEO - 58	Struky	7 / 7	Repro	SPL
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	849	1354	0,71	63,2	
	CPH	So	%TOP		
PH	2007	1,3	10		

DMK – 76	Narození	19. 10. 06	Plemeno	D
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV			
Pochází z chovu	ZP Otice, a. s., NŠCH Dolní Životice			
OTEC	DMK - 58	Struky	7 / 6	Stres NN
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM
VU	728	1258	050	65,9
	CPH	So	%TOP	
PH	1183	1,0	15	

POM – 23	Narození	19. 8. 06	Plemeno	PN
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV			
Pochází z chovu	ORYX spol. s r. o., RŠCH Služovice			
OTEC	POM – 22	Struky	7 / 6	Stres Nn
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM
VU	664	1032	0,42	67,4
	CPH	So	%TOP	
PH	1080	0,9	20	

HYB – 696	Narození	31. 10. 06	Plemeno	LINIE 34
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV			
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí			
OTEC	FOT - 1	Struky	7 / 7	Stres NN
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM
VU	871	1175	0,61	65,6

H38 – 633	Narození	17. 12. 06	Plemeno	LINIE 38
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV			
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí			
OTEC	FYR - 1	Struky	8 / 7	Stres
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM
VU	960	1415	0,68	65,9

VÝBĚR Z NABÍDKY KANCŮ NA ISK GENOSERVIS, A. S.

ČESKÉ BÍLÉ UŠLECHTILÉ

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Reprodukce matky					Vlastní užitkovost				PH (%TOP)			CPH	So CPH	%TOP	ISK
							Vrh	SV	SŽ	SD	Hm.	Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM	Rep				
DVI - 032	17.09.06	DVI - 1	PPN - 29	88	NN	4 4 5 4 3	1	11,0	11,0	11,0	72,6	780	1254	1,19	59,0	5	75	1	2226	4,1	1	Grygov
FAL - 034	24.04.07	FAL - 2	IMPORT	77	NN		2	17,0	15,0	10,0	73,8	844	1143	0,65	63,8	1	10	55	2006	3,2	1	Močovice
FTY - 023	26.05.07	FTY - 1	IMPORT	78	RP		2	12,0	11,0	10,5	57,4	908	1279	0,72	63,4	1	15	55	2000	3,2	1	Grygov
BLP - 023	16.10.06	BLP - 1	BAK - 1	77	NN	5 4 3 3 2	1	15,0	10,0	10,0	0,0	825	1393	0,72	64,1	1	20	55	1982	3,1	1	Grygov
FAL - 035	07.06.07	FAL - 2	IMPORT	77	RP		2	15,5	14,5	13,5	82,4	854	1258	0,71	63,8	1	45	55	1980	3,1	1	Močovice
FAL - 037	18.05.07	FAL - 2	IMPORT	88	RP		2	15,5	14,5	11,5	66,1	916	1290	0,81	62,2	1	70	55	1969	3,1	1	Grygov
FAL - 021	28.11.06	FAL - 2	IMPORT	78	NN	4 4 3 4 3	1	14,0	14,0	14,0	89,3	741	1063	0,99	61,4	1	90	55	1947	3,0	1	Grygov
FAL - 029	14.03.07	FAL - 2	IMPORT	77	NN		1	9,0	9,0	9,0	60,3	783	1228	0,93	61,6	1	90	55	1946	3,0	1	Močovice
FAL - 036	15.06.07	FAL - 2	IMPORT	88	RP		2	17,0	13,5	12,5	76,7	951	1344	0,98	60,7	1	90	55	1948	3,0	1	Močovice
FDN - 024	20.02.07	FDN - 1	IMPORT	88	NN	3 4 3 3 3	1	19,0	13,0	11,0	56,4	830	1222	0,97	60,2	1	85	55	1955	3,0	1	Grygov
FEY - 027	10.05.07	FEY - 1	IMPORT	89	RP		2	15,5	10,0	9,0	87,1	771	1158	1,03	60,6	1	95	55	1866	2,7	1	Močovice
FOE - 023	20.02.07	FOE - 1	IMPORT	77	NN	4 5 4 5 4	1	16,0	15,0	14,0	67,6	782	1143	0,66	63,4	1	25	55	1866	2,7	1	Grygov
FOE - 022	20.02.07	FOE - 1	IMPORT	87	NN	3 4 5 5 4	1	16,0	15,0	14,0	67,6	748	1063	0,89	61,6	5	70	55	1681	2,0	5	Grygov
FOE - 024	20.02.07	FOE - 1	IMPORT	77	NN	3 3 5 4 5	1	16,0	15,0	14,0	67,6	721	1000	0,81	62,1	10	65	55	1546	1,4	10	Grygov
DAF - 029	04.08.06	DAF - 22	DRN - 73	77	NN	4 4 4 5 4	3	11,3	11,3	11,3	61,2	719	1130	0,99	61,8	10	80	50	1474	1,2	15	Grygov

ČESKÁ LANDRASE

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Reprodukce matky					Vlastní užitkovost				PH (%TOP)			CPH	So CPH	%TOP	ISK
							Vrh	SV	SŽ	SD	Hm.	Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM	Rep				
DBY - 037	14.12.06	DBY - 31	IKA - 43	77	NN	4 4 4 4 2	1	21,0	19,0	14,0	81,2	753	1290	0,57	65,0	20	20	1	2621	3,0	1	Grygov
NEO - 064	30.09.06	NEO - 58	IKA - 30	77	NN	4 4 3 3 2	6	15,3	14,3	12,5	0,0	849	1354	0,71	63,2	10	30	30	2007	1,3	10	Grygov
DBY - 035	01.09.06	DBY - 30	IKA - 38	88	NN	4 4 4 3 4	1	16,0	15,0	13,0	73,1	793	1328	0,76	62,8	80	55	10	1800	0,7	30	Grygov
DNV - 093	08.10.06	DNV - 84	IKA - 38	87	NN	4 4 4 4 3	1	17,0	17,0	14,0	81,0	738	1246	0,72	63,3	50	55	20	1800	0,7	30	Grygov
DNV - 091	17.04.06	DNV - 83	AFI - 1	77	NN	5 5 4 4 3	2	11,0	11,0	10,5	73,0	884	1418	0,71	64,2	35	5	75	1517	0,0	60	Grygov
FLN - 022	05.01.07	FLN - 1	IMPORT	87	NN	5 5 3 4 3	1	12,0	11,0	10,0	53,2	692	1071	0,80	62,6	50	55	50	1552	0,0	55	Močovice
FLN - 024	20.01.07	FLN - 1	IMPORT	99	NN	5 5 4 4 4	1	16,0	16,0	14,0	70,8	769	1148	1,02	60,2	50	55	50	1552	0,0	55	Grygov
FLN - 026	27.03.07	FLN - 1	IMPORT	77	NN		1	15,0	15,0	15,0	76,9	755	1081	0,87	62,3	50	55	50	1552	0,0	55	Grygov
FLN - 027	27.03.07	FLN - 1	IMPORT	88	NN		1	15,0	15,0	15,0	76,9	741	1081	0,82	62,6	50	55	50	1552	0,0	55	Grygov
FLN - 028	30.04.07	FLN - 1	IMPORT	77	NN		2	16,0	13,5	12,5	80,5	780	1150	0,82	62,6	50	55	50	1552	0,0	55	Močovice
FLN - 030	27.03.07	FLN - 1	IMPORT	78	NN		1	15,0	15,0	15,0	76,9	748	1032	0,87	61,5	50	55	50	1552	0,0	55	Grygov
FNL - 021	08.02.07	FNL - 2	IMPORT	87	NN	3 4 5 5 3	1	15,0	14,0	13,0	68,5	719	950	0,94	62,1	50	55	50	1552	0,0	55	Grygov
IKA - 065	20.03.05	IKA - 38	HDD - 33	77	NN	5 5 5 4 4	2	13,0	13,0	11,5	71,3	738	1217	0,59	64,7	80	25	40	1512	0,0	60	Grygov
IKA - 066	20.03.05	IKA - 38	HDD - 33	77	NN	5 5 5 5 4	2	13,0	13,0	11,5	71,3	716	1117	0,75	63,1	90	55	45	1401	0,0	70	Grygov

BÍLÉ OTCOVSKÉ

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Vlastní užitkovost				PH (% TOP)		CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM				
FOT - 033	18.07.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	RP		910	1459	0,55	65,2	1	70	1593	3,1	1	Močovice
FOT - 029	17.07.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	RP		932	1492	0,64	65,1	1	80	1511	2,8	1	Močovice
FOT - 022	19.04.07	FOT - 1	IMPORT	8 7	NN		863	1210	0,72	64,4	1	85	1482	2,7	1	Močovice
FOK - 025	02.04.07	FOK - 1	IMPORT	7 7	NN		869	1361	0,72	63,6	1	90	1458	2,6	1	Močovice
FOT - 030	17.07.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	RP		973	1623	0,62	64,2	1	90	1437	2,5	1	Močovice
FOT - 026	14.03.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	NN		909	1544	0,81	62,7	1	95	1399	2,4	5	Grygov
FOT - 021	19.04.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	NN		904	1387	0,80	62,6	1	100	1336	2,1	5	Močovice
FOT - 031	17.07.07	FOT - 1	IMPORT	8 7	RP		959	1557	0,88	62,8	1	100	1324	2,1	5	Močovice
FOT - 032	17.07.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	RP		863	1410	0,82	62,8	1	100	1327	2,1	5	Močovice
BOT - 026	05.02.06	BOT - 1	ARY - 52	7 8	NN	4 4 4 3 4	826	1368	0,46	67,0	20	70	958	0,7	25	Grygov
BOT - 027	11.02.06	BOT - 1	ARB - 102	7 8	NN	4 4 4 3 5	732	1161	0,60	66,3	45	30	907	0,5	30	Grygov

DUROC

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Vlastní užitkovost				PH (% TOP)		CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM				
DMK - 076	19.10.06	DMK - 58	DUR - 1	7 6	NN		728	1258	0,50	65,9	25	20	1183	1,0	15	Grygov
FZL - 022	11.05.07	FZL - 1	IMPORT	6 7			833	1206	1,03	60,8	1	100	900	0,1	55	Grygov
FOS - 021	18.12.06	FOS - 1	IMPORT	6 7	NN	5 5 5 5 2	791	1156	0,99	61,6	5	100	798	0,0	70	Grygov
FTL - 022	05.06.07	FTL - 1	IMPORT	7 7			719	1032	0,87	63,1	75	85	569	0,0	85	Grygov

PIETRAIN

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Vlastní užitkovost				PH (% TOP)		CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM				
POM - 023	19.08.06	POM - 22	PEP - 1	7 6	Nn	4 4 5 4 4	664	1032	0,42	67,4	10	80	1080	0,9	20	Grygov
PET - 001	06.08.06	IMPORT	IMPORT	7 7	Nn	4 4 4 4 4					60	60	861	0,0	60	Grygov

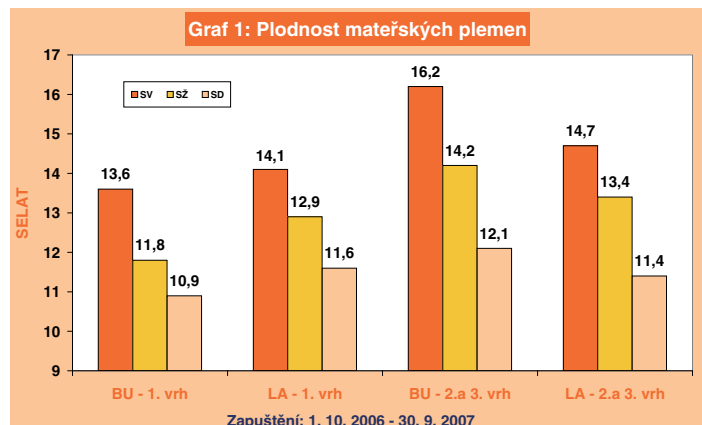
PRŮMĚRNÉ PARAMETRY KANCŮ NABÍZENÝCH DO C POZICE

Hybridní kombinace	Počet kanců	Vlastní užitkovost			
		Přírůstek	Přír. v testu	Výška HT	podíl LM
BÍLÉ OTCOVSKÉ	20	843	1 316	0,67	64,4
LINIE 34 (D x BU)	28	785	1 233	0,64	64,9
LINIE 38 (D x PN)	43	746	1 183	0,69	64,5
LINIE 48 (BO x PN)	29	745	1 189	0,52	66,6
CELKEM	120	771	1 218	0,63	65,1

Jaroslav Doupal
Genoservis, a. s.

VÝSLEDKY V GCP BOUZOV – PODOLÍ

REPRODUKCE

BŘEZOST

Plemeno	Březost po 1. ins. za období srpen 2006 – září 2007
BU	94,9 %
L	87,1 %

MLÉČNOST (1. 3. 2007—29. 2. 2008)

BU 1. vrhy	65,6 kg
BU 2. a další vrhy	70,1 kg
L 1. vrhy	68,0 kg
L 2. a další vrhy	68,9 kg

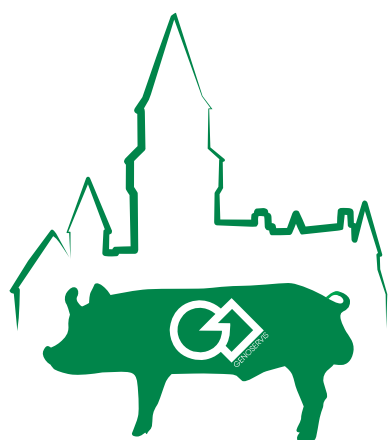
VLASTNÍ UŽITKOVOST

▼ **Tabulka 1: Přírůstek do 12 týdnů stáří (březen 2007 - únor 2008)**

ČOS: 13,5 MJ; 11,1 g Ly A1: 13,1 MJ; 11,0 g Ly	Hmotnost (kg)	Přírůstek od narození (g)	Přírůstek od odstavu (g)
Kanečci BU	43,6	519	631
Prasničky BU	43,5	518	630
Kanečci L	43,2	514	624
Prasničky L	42,2	502	606
Kanečci Dc	43,2	514	624
Prasničky Dc	43,6	519	631
Kanečci BO	46,2	550	676
Prasničky BO	45,7	544	667
Kanečci Dc x BO (Linie 34)	46,7	555	684
Kanečci Dc x Pn (Linie 38)	47,0	560	690
Kanečci BO x Pn (Linie 48)	45,9	547	672

Tabulka 2: Výsledky v testu VU (březen 2007 - únor 2008) ▼

Kategorie plemeno	Přírůstek		HT (cm)	Hloubka kotlety (mm)	% LM (Sonomark)
	Od naroz. (g)	V testu (g)			
Kanečci BU	769	1106	0,91	54	62,1
Prasničky BU	676	920	0,90	52	62,0
Kanečci LA	751	1060	1,01	52	60,9
Prasničky LA	669	925	0,97	50	60,9
Kanečci Dc	732	1023	1,00	55	61,3
Prasničky Dc	661	862	1,05	53	60,6
Kanečci BO	827	1214	0,87	60	63,1
Prasničky BO	769	1080	0,89	62	63,2
Kanečci BO x Dc	856	1243	0,99	60	61,9
Kanečci Dc x Pn	824	1146	0,91	61	62,9
Kanečci BO x Pn	893	1312	0,76	62	64,5

**GENETICKÉ CENTRUM PRASAT
BOUZOV - PODOLÍ**

LIGA NEJLEPŠÍCH VÝSLEDKŮ - GENETICKÉ CENTRUM PRASAT

Číslo	Plemeno	Datum vrhu	Pochází z vrhu	Reprodukce			Mléčnost
				SV	SŽ	SD	
7190060	BU	8. 1. 2008	1	17	17	17	71,1 kg
6190306	BU	10. 1. 2008	1	23	17	17	70,3 kg
5190026	BU	25. 1. 2008	3	16	16	14	98,6 kg
7190128	BU	26. 1. 2008	1	17	16	15	99,4 kg
5292034	L	5. 1. 2008	3	19	17	17	75,4 kg
7292161	L	17. 1. 2008	1	17	17	14	95,9 kg
7292051	L	23. 1. 2008	1	16	16	14	84,3 kg

Číslo	Narození	Plemeno	Otec	Katalog
7483415	9. 8. 2007	BO	FOKUS 1	Grygov 5. 3. 2008
Přírůstek od narození	Přírůstek v testu	Výška hřbetního tuku	Hloubka kotlety	% LM
1048 g	1545 g	0,54 cm	7,0 cm	66,0 %
Číslo	Narození	Plemeno	Otec	Katalog
7352172	10. 9. 2007	Dc x BO	FOTE 1	Grygov 5. 3. 2008
Přírůstek od narození	Přírůstek v testu	Výška hřbetního tuku	Hloubka kotlety	% LM
1014 g	1548 g	0,56 cm	6,9 cm	66,1 %
Číslo	Narození	Plemeno	Otec	Katalog
7352176	10. 9. 2007	Dc x BO	FOTE 1	Grygov 5. 3. 2008
Přírůstek od narození	Přírůstek v testu	Výška hřbetního tuku	Hloubka kotlety	% LM
953 g	1484 g	0,34 cm	6,4 cm	67,9 %
Číslo	Narození	Plemeno	Otec	Katalog
7352184	19. 9. 2007	Dc x BO	FOTE 1	Grygov 5. 3. 2008
Přírůstek od narození	Přírůstek v testu	Výška hřbetního tuku	Hloubka kotlety	% LM
980 g	1587 g	0,57 cm	6,6 cm	66,0 %

VYHODNOCENÍ REPRODUKCE V RÁMCI ČR

Komplexním znakem reprodukce je počet odchovaných selat na prasnici a rok (včetně krmných dnů prasniček). Jak dopadly šlechtitelské chovy mateřských plemen v GCP Bouzov – Podolí ukazuje tabulka. Nutné je dodat, že výsledky jsou tvořeny pouze 1. – 3. vrhy, přičemž 1. vrhy tvoří cca 1/3. Lze tedy poznamenat, že potenciál maximálního odchovu je ještě vyšší a že se podaří personálu GCP výsledek v tomto roce ještě posunout.

Plemeno	Počet dochovaných selat	Pořadí v rámci TOP žebříčku ŠCH v ČR
BU	26,8	1. místo
LA	25,3	1. místo

Ing. Filip Offenbartl
Genoservis, a. s.

GENETICKÉ CENTRUM PRASAT, BOUZOV - PODOLÍ

KANEC LINIE 38 (D x PN) H38 - 633

PŘÍRŮSTEK OD NAROZENÍ - 960 g, V TESTU - 1415 g

**GENETICKÉ CENTRUM PRASAT
BOUZOV - PODOLÍ**

ZMĚNY VE VEPŘOVÉM SEKTORU VE VYBRANÝCH STÁTECH

SROVNÁNÍ ROKU 2007

V tabulce jsou podle agentury USDA uvedeny obchodní trendy v jednotlivých zemích, které patří mezi největší světové producenty vepřového. Agentura předpovídá v Brazílii stoupající produkci na 3,1 milionů tun, což je mezi mimoasijskými zeměmi podíl přibližně 4 %. I když příjmy z obchodu splnily očekávání, tento rok státy Evropské Unie vyprodukují asi 21,9 milionů tun vepřového, to je pokles o 0,6 % od roku 2006. Tabulka dále naznačuje předpoklad nového rekordu v USA, kde dojde poprvé k překročení celkové produkce 10 milionů tun vepřového. Odhad je asi 10,11 milionů tun. Rusko má nakročeno na celkovou roční produkci dva miliony tun v roce 2008. To znamená nárůst o více

než 6 %, oproti sumě v roce 2006. Ruský zemědělský marketingový institut věří, že jako výsledek trendu nových produkčních kapacit se zvýší výroba vepřového masa v roce 2012 na 3,5 milionů tun. Do té doby se roční zásoby vepřového ze všech zdrojů přiblíží 4 milionům tun. V roce 2007 to bylo 2,4 milionů tun. Celkové množství produkce v těchto státech podle USDA kleslo na 94,68 milionů tun, oproti 98,5 milionům tun v roce 2006. To napovídá další pokles produkce na 93 milionů tun v roce 2008.

* Stav prasat x 1000 ks

Stav prasnic x 1000 ks

Porážení celkem x 1000 ks za rok

Produkce = roční produkce x 1000 tun

Podle Pig international – 1/2008
zpracoval
Ing. Michal Komosný
Genoservis, a. s.

	2005	2006	2007
AUSTRÁLIE			
Stav prasat*	2729	2755	2710
Prasnic	352	356	335
Porážení	5372	5320	5301
Produkce	390	383	380
BRAZÍLIE			
Stav prasat	32938	33147	33877
Prasnic	3030	3020	3020
Porážení	32295	33304	35530
Produkce	2710	2830	2980
KANADA			
Stav prasat	15110	14907	14400
Prasnic	1571	1546	1500
Porážení	33020	32274	31900
Produkce	1920	1898	1850
ČÍNA			
Stav prasat	503348	494407	469758
Prasnic	1571	1546	1500
Porážení	685399	680000	630000
Produkce	50106	51972	47000
EU-27			
Stav prasat	157364	159887	159900
Prasnic	15302	15411	15300
Porážení	257362	258740	260500
Produkce	21676	21677	22040
JAPONSKO			
Stav prasat	9620	9759	9725
Prasnic	907	915	900
Porážení	17000	16950	17100
Produkce	1245	1247	1260
JÍŽNÍ KOREA			
Stav prasat	8098	8518	8754
Prasnic	966	1012	1000
Porážení	13817	13943	14564
Produkce	1036	1000	1065
MEXIKO			
Stav prasat	10125	10250	10410
Prasnic	950	955	960
Porážení	15500	15700	15800
Produkce	1195	1200	1200
RUSKO			
Stav prasat	16550	17180	18580
Prasnic	3600	3750	3950
Porážení	35500	37000	38900
Produkce	1735	1805	1880
THAJSKO			
Stav prasat	6819	7172	7092
Prasnic	828	838	808
Porážení	11982	11880	11500
Produkce	911	905	910
UKRAJINA			
Stav prasat	7052	8055	8650
Prasnic	560	640	675
Porážení	6865	7543	7700
Produkce	493	485	530
USA			
Stav prasat	61449	62489	64400
Prasnic	6011	6088	6190
Porážení	103965	105615	108186
Produkce	9392	9559	9877

VÁŽENÍ PRASAT

Pravidelné vážení prasat se může zdát příliš pracné a zbytečné. Na druhé straně to může být vysoce efektivní pomůcka ve výkrmu prasat. Vážení reprezentativního vzorku prasat může pomoci ke zlepšení průměrného přírůstku a to hlavně prostřednictvím specifikace výživy (doporučení Dr. Williama Close, zejména v současné době drahých krmiv). Měření nám přinese cíle pro přírůstek hmotnosti, které by měl být dosažitelné na vlastních prasatech v různém věku, během odchovu a výkrmu. Receptury mohou být potom vypracovány precizněji vzhledem k jednotlivým produkčním fázím.

KDY VÁŽIT PRASATA?

Obvykle se vyberou 3 – 4 kotce a váží se každé 2 – 3 týdny. Váží se vždy stejná prasata a obvykle se začíná na 25 – 30 kg a končí před prodejem ve 100 nebo 120 kg. Průměr kotce je dostatečný pro účel testování. Nemusí se tedy vážit individuálně. Není nezbytné, aby proces probíhal po celý rok. Pokud se nasbírá dostatek informací, lze vážení ukončit. Minimálně dvakrát za rok by tento proces měl proběhnout, abychom měli jistotu, že jsou nasbíraná data aktuální vzhledem k sezóně roku.

Přírůstek hmotnosti je spojen s denním příjmem krmiva, s konverzí a samozřejmě s živinovou kompozicí krmných směsí. Ideální pro sestavení receptur a fázového programu krmení je mít k dispozici data o spotřebě krmiva u skupin vážených prasat. Pokud se toto podaří, je k dispozici údaj o množství přijatých živin na kilogram přírůstku nebo porážkové hmotnosti. Ve světě se velmi často používá jako prvořadý pojem FCR = celková konverze farmy (spotřeba všech kategorií)/kg prasete.

Každý farmář by tento údaj měl znát, protože vypovídá o základních informacích: kolik krmení jsem nakoupil, kolik prasat bylo prodáno a jaká váha byla prodána. Cíl pro FCR závisí na hmotnosti při vyskladnění. Lze doporučit, aby při výkrmu do 100 kg bylo FCR 3,2 kg a do 110 kg bylo FCR 3,4 kg. Je potřeba zdůraznit, že se jedná o všechna krmiva, včetně ztrát.

Další velice důležitý údaj je: kolik kg krmení je potřeba na kg vyprodukovaného selete. Příkladem může být chov, který odstává v 24 – 25 dnech a produkuje cca

23 selat na prasnici a rok. Celková spotřeba se pohybuje kolem 1,1 tuny na prasnici a rok. To znamená 48 kg na odchované selete. Pokud je odstavná hmotnost selete 7 kg, potom je za potřebí přibližně 7 kg krmných směsí pro prasnice na kg odchovaného selete. Při navýšení spotřeby na 1,3 tuny na prasnici a rok, může producent selat počítat s 56 – 57 kg krmení na 1 seletu a s 8,1 kg na 1 kg selete.

Posouzení tohoto parametru je jedna z cest jak zjistit zda je chov efektivní. Těžko se dá ovlivnit příjem krmení prasnicemi (nemohou být samozřejmě během březosti překrmovány), ale je potřeba se zaměřit na počet odstavených selat a jejich odstavnou hmotnost. Je potřeba také zohlednit typ ustájení. Skupinově ustájené prasnice mají větší spotřebu než při individuálním ustájení.

Na základě článku
Pig International, 1/2008,
Weigh more, str. 21 – 22,
zpracoval
Ing. Filip Offenbartl
Genoservis, a. s.

FENOTYPOVÉ HODNOTY REPRODUKCE V ŠCH PRASAT – ROK 2007

Následující tabulky zobrazují přehled šlechtitelských chovů prasat, které v rámci ČR dosáhli v roce 2007 nejlepších výsledků v oblasti fenotypových hodnot reprodukce. Pořadí v tabulce je dáno počtem dochovaných selat na prasnici a rok. Zahrnuti jsou všechny chovy mateřských plemen prasat, které dosáhli 24 a více dochovaných selat na prasnici a rok.

PLEMENO ČESKÉ BÍLÉ UŠLECHTILÉ

Chovatel	Narozeno selat živě na vrh		Dochov selat (prasnice/rok)	Průměrný stav prasnic
	rok 2007	Celoživotně		
Genoservis, a. s. , Podolí	13,3	13,3	26,8	104
Agro Jesenice, a. s.	12,8	13,2	25,8	112
ZP Otice, a. s.	12,2	12,1	25,6	97
ZOPOS Přestavky, a. s.	11,7	12,1	25,5	28
Zemědělská akciová společnost Býšť	12,4	12,7	25,5	65
ZD Olešenka	12,4	12,6	25,1	91
Milotický hospodář, spol. s r. o.	12,3	12,7	24,3	99
DS Agros, a. s. Netín	12,1	11,8	24,2	74
Ing. Miloslav Šlezinger	13,0	12,7	24,1	125

PLEMENO ČESKÁ LANDRASE

Chovatel	Narozeno selat živě na vrh		Odchov selat (prasnice/rok)	Průměrný stav prasnic
	rok 2007	Celoživotně		
Genoservis, a. s., Podolí	13,3	13,2	25,3	69
Ing. Miloslav Janeček, Velehrádek	13,3	13,8	24,9	80
Vyoral Miroslav, Brumovice	16,8	16,5	24,2	22
ZD Dolní Újezd	13,3	13,4	24,1	100

Zdroj: Český svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě

BUDOUCNOST CHOVU PRASAT V DÁNSKU

Výsledky v chovu prasat dosažené u 25 % nejlepších chovatelů v Dánsku za rok 2006 slouží v současnosti jako výchozí hodnoty pro předpověď průměrně dosahovaných výsledků chovu prasat v roce 2016. To znamená zvýšení produkce jatečných prasat o cca 10 %. S těmito čísly současně vyvstávají otázky týkající se vybavení a uspořádání farem, stejně jako otázky týkající se marketingu živých zvířat, masa a masných produktů.

Za rok 2007 bylo vyprodukováno 26,6 mil. prasat, z toho bylo exportováno 3,9 mil. selat, a dalších 0,7 mil. prasnic a jatečných prasat. Kolem 20,5 mil. bylo poraženo na jatkách v majetku chovatelů a asi 1,5 mil. na soukromých jatkách.

Jak se bude vyvíjet produkce prasat v Dánsku do roku 2016 bylo nedávno podrobena detailní analýze a představeno zahraničním novinářům pracovníky Danish Meat Association (DMA). Nejzajímavějším údajem je předpověď, že průměrná produkce na prasnici a rok bude 27 prasat dodaných na jatka. V roce 2006 to bylo 23,5 jatečných prasat na prasnici.

Tabulka č. 1 nám ukazuje výchozí hodnoty a následný výhled pro rok 2016. Během 10 let se počítá s růstem počtu narozených a odchovaných selat z vrhu s minimální procentuální změnou ztrát selat v období od narození do odstavu, zlepšit se konverze krmiva, procento libové svaloviny zůstane na stejné úrovni, ale výrazně se sníží ztráty ve výkrmu. Vedle změn produkčních a reprodukčních ukazatelů chovu prasat nastanou také určité změny ve struktuře chovů. Namísto 3 600 výkrmů prasat v roce 2006 jich bude v roce 2016 pouze 1 500 – 2 000. Počet producentů selat klesne ze 750 na 300 – 500. To platí i pro chovatele, jež se zabývají produkcí selat i výkrmem prasat. Zde jich ze současných 3100 podniků zbude 1 000 – 1 500. Celkem tedy na trhu v Dánsku se během 10 let změní počet chovatelů z 7 450 na 4 000 subjektů zabývajících se nějakou formou chovu prasat. K těmto změnám je nutné zmínit další čísla uváděná pracovníky DMA. Zde nám poslouží porovnání let 1995 a 2005 týkající se velikosti vrhů a prasnic. V roce 1995 byl národní průměr v počtu živě narozených selat 11,9. Za rok 2005 to pak bylo 14,9 selat. Mezitím se změnil i roz-

Tab. č. 1: Současné a budoucí ukazatele produkce farem v Dánsku ▼

	2006	2016
počet živě narozených selat na vrh	13,3	15,5
počet odstavených selat na vrh	25,6	28,2
úhyn do odstavu	14,2 %	14,0 %
věk ve 30 kg	85 dnů	81 dnů
věk v 82 kg	175 dnů	162 dnů
konverze 30 - 106 kg	2,88	2,80
% libového masa	60 %	60 %
úhyn 30 - 106 kg	3,8 %	2,0%
počet jatečných prasat/prasnice/rok	23,5	27,0

měry prasnic. Za stejné období jsou prasnice o 20 % těžší a o 10 % delší. V současnosti doporučované rozměry pro porodní kotce v Dánsku jsou 170 cm šířka a 270 cm délka. Z toho část pro prasnici je 210 cm dlouhá (bez koryta) a široká 90 cm (měřeno v zadní části). Částečně roštová podlaha je požadována podle zákona a její pevná plocha je v přední části a je 150 – 160 cm dlouhá. Dalším faktorem, se kterým je třeba počítat je prodloužení doby kojení. Dánové uvádějí, že zde je nutné provést další úpravy v rozměrech porodních kotců a jejich příslušenství, aby respektovaly vzrůstající velikost a počet selat ve vrhu. V posledních deseti letech se věnovala jen malá pozornost úpravě porodních kotců spolu s růstem velikosti vrhů. Je třeba vzít v úvahu nejen rostoucí rozměry prasnic a větší velikost vrhu, ale také nové metody práce v průběhu kojení selat. Mezi tyto nové postupy patří zejména nárůst používání tekutého krmení (mléčný příkrm) a zavedení difúzního větrání. K tomu také patří zvýšená pozornost na welfare zvířat a také požadavek

dánské legislativy poskytnou zvířatům materiály k podporování přirozených pudů rytí a stavby hnízda. Legislativa požaduje přinejmenším částečně zarošтовanou podlahu, která umožňuje nejen snadné poskytnutí různých materiálů a předmětů pro podporu přirozených pudů a pro zábavu zvířat, ale současně také umožněno uplatnit další postupy. V současnosti je například aktuální projekt DMA zaměřený na možnost využití měkké podlahy a chlazení prasnic. Dále jsou to nové systémy větrání, kdy přívod i odvod vzduchu je řešen pod podlahou. V budoucnosti bude porodní kotec vybaven také automatickým krmením selat.

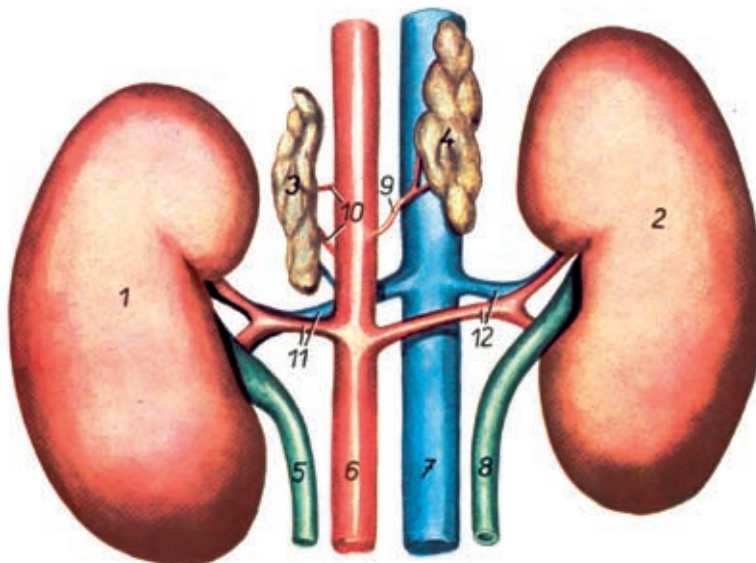
To jsou jen některé záležitosti, jež jsou v současnosti předmětem výzkumu. Primárně jsou všechny inovace řízeny požadavky Evropské Unie a vrůstající produktivitou dánských chovů.

Z časopisu Pig International, 11 /2007
přeložil
Ing. Jiří Aust
Genoservis, a. s.

ZNÁTE SVOJE ZVÍŘATA?

- Jaký typ exkrece dusíku mají savci?
 - Amonotelní typ
 - Ureotelní typ
 - Urikotelní typ
- Co je základní stavební jednotkou ledvin?
 - Nefron
 - Glomerulus
 - Kůra a dřev
- Jaká je filtrační plocha obou ledvin u skotu a prasete?
 - Skot 5 730 cm², prase 1 420 cm²
 - Skot 1 123 cm², prase 4 567 cm²
 - Skot 3 487 cm², prase 3 398 cm²
- Jak často se vytváří moč?
 - Jen po příjmu tekutin
 - Po příjmu tekutin a potravy
 - Nepřetržitě
- Jaké je průměrné množství moči vyloučené za 24 hodin u dojnice a u prasete?
 - Dojnice 45 l, prase 25 l
 - Dojnice 14 l, prase 4 l
 - Dojnice 4 l, prase 0,5 l

▼ **Obrázek: Ledviny a nadledviny prasete při pohledu shora**

- levá ledvina (*ren sinister*)
- pravá ledvina (*ren dexter*)
- levá nadledvina (*glandula suprarenalis sinistra*)
- pravá nadledvina (*glandula suprarenalis dextra*)
- levý močovod (*ureter sinister*)
- srdečnice (*aorta*)
- zadní dutá žíla (*v. cava caudalis*)
- pravý močovod (*ureter dexter*)
- pravá nadledvinová tepna (*a. suprarenalis dextra*)
- levé nadledvinové tepny (*aa. suprarenales sinistrae*)
- levá ledvinová tepna a žíla (*a. et v. renalis sinistra*)
- pravá ledvinová tepna a žíla (*a. et v. renalis dextra*)

Správné odpovědi: 1. b, 2. a, 3. a, 4. c, 5. b

K otázkám:

1. V závislosti na podmínkách vnějšího prostředí se fylogeneticky vyvíjel i katabolismus dusíkatých látek a vylučování konečných zplodin této přeměny. Podle charakteru dusíkatých finálních metabolitů se rozlišují tři základní typy exkrece dusíku. Pro **amonotelní** typ je příznačná exkrece amoniaku, se kterou se setkáváme u bezobratlých a některých ve vodě žijících obratlovců. Vylučovaný amoniak se ve vodním prostředí dobře rozpouští a spolehlivě difunduje. Přechod života ve vodě k pobytu na souši přinesl nové typy exkrece dusíkatých metabolitů. Vyměšování jedovatého čpavku nahrazují ureotelismus a urikotelismus exkrecí močovinou nebo kyseliny močové. U savců se vytváří při katabolismu dusíkatých sloučenin nejedovatá močovina (urea) proto **ureotelní** typ exkrece. Pro ptáky a plazy, u nichž probíhá embryonální vývoj v uzavřených vejících, končí katabolismus dusíku tvorbou kyseliny močové (acidum uricum), proto **urikotelní**

typ exkrece. Kyselina močová je ve vodě nerozpustná (na rozdíl od močovinou dobře rozpustné ve vodě), neohrožuje proto vyvíjející se zárodek.

2. Hlavním exkrečním orgánem je ledvina (*ren*). Ledvina se skládá ze tří vrstev – z kávově hnědě zbarvené kůry, světle růžové ledvinové dřevě a mezi nimi uložené masově červené hraniční vrstvy. Základní stavební jednotkou ledvin je nefron, který se skládá z ledvinového tělíska a z močového kanálku. Ledvinové tělísko je tvořeno z pouzdra (Browmanova pouzdra), uloženého v kůře ledviny. V něm je stočeno klubíčko krevních vlásečnic – glomerulus.

3. Filtrační plocha obou ledvin je u skotu 5 730 cm² a u prasete 1 420 cm². U kozy se filtrační plocha pohybuje na úrovni 880 cm², u ovce 730 cm² a u koně 3 910 cm². Filtrační plocha na 1 m² tělesného povrchu je u skotu 1 300 cm², prasete 1 050 cm², koně 500 cm², u kozy 550 a u ovce 530 cm².

4. Moč se v ledvinách vytváří nepřetržitě součinností tří základních procesů, jež probíhají v neuronech, a to **glomerulární filtrací**, jako hlavní a určující podmínky moči, dále **reabsorpcí** (zpětným vstřebáváním) glomerulárního filtrátu v ledvinových kanálcích a nakonec **exkrecí** ledvinových kanálků. Tedy ultrafiltrací krevní plazmy z glomerulu do pouzdra klubíčka vzniká **glomerulární filtrát**, někdy též označovaný jako ultrafiltrát či primární nebo provizorní moč.

5. Množství moči, které vyloučí dojnice za 24 hodin je cca 14 l (8,8 – 22,6 l), prase vyloučí během dne cca 4 l (2 – 6 l) moči. U koně je množství vyloučené během dne na úrovni cca 4,7 l (2 – 11 l), ovce a kozy vyloučí 0,5 – 2 l moči/den.

Ing. Erika Marková, Ph.D.
Genoservis, a. s.

OKÉNKO DO HISTORIE

V minulém čísle časopisu jsme odstartovali seriál dokumentárních fotografií, jež historicky mapují vznik a průběh výstav hospodářských zvířat konaných na přerovském výstavišti.

V dnešním čísle se vrátíme k VIII. celostátnímu výstavnímu trhu plemenných zvířat, který se uskutečnil v Přerově v roce 1962. Dobové fotografie, dokumentující průběh výstavního trhu, provází autentické texty z tehdy pořízené dokumentace.

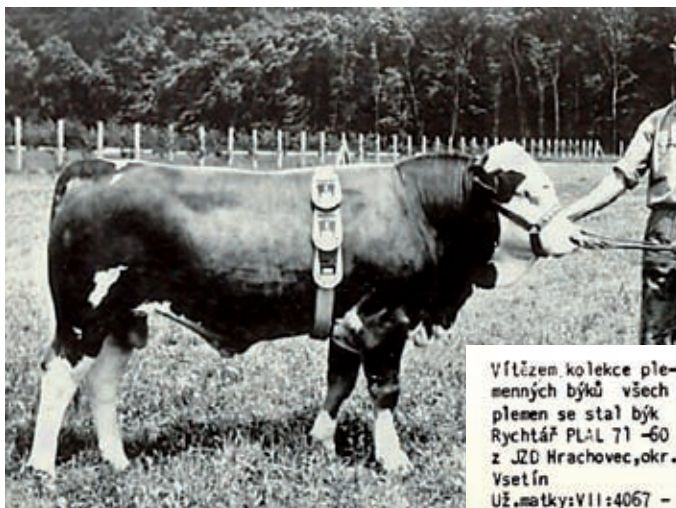
Po čtyři hlavní dny výstavy byly předváděny vybrané kolekce plemenných zvířat. Předvádění doprovázené odborným výkladem bylo sledováno pozorně četnými návštěvníky

Vítězná kolekce krav hřbíneckého rázu z VÚCHS Rapotín, okr. Šumperk, odměněná zlatou medailí

DEN CHOVATELŮ PRASAT

Vflážen kolekce plemenných býků všech plemen se stal býk Rychtář PLAL 71 -60 z JZD Hrachovec, okr. Vsetín
UŽ.matky: VII: 4067 - 5,30 - 216

ZLATÉ MEDAILE

Vítězný kanec bílého uší. plemene Herodes 0 5663/13 z JZD Bernartice, okr. Nový Jičín
UŽ.matky: 2: 11(10)58,55
Plod.otce: 20: 10,55(10,45)

Kolekce beranů plemene valaška z JZD Klenovec - Hlínanec, okr. Rimavská Sobota, odměněná stříbrnou medailí

Expozice jednotlivých plemen hrabavé drůbeže na sebe soustředila stálou pozornost

Chladnokrevný hřebec 1225 Agron ze SFÚ Písek.
Za předvedenou kolekci chladnokrevných hřebců obdržel SFÚ stříbrnou medaili

Jeden den VIII. CVT byl věnován zemědělské mládeži, které se sešlo v Přerově několik tisíc. Instruktivní výklad odborných pracovníků byl zvláště pro žáky zemědělských škol z celé republiky názorným doplnkem školní výuky

Dle dobových fotografií připravil
Jaroslav Doupal
Genoservis, a. s.

MURPHY

MANFRED x LUKE
narozen 01. 8. 1999

NEA 175

TPI: 1616		NM: 421	
Mléko:	750 kg	PH Typ:	+0,96
Bílk.:	22,7 kg	Vem.:	+0,31
	0,00 %	Konč.:	+2,08
Tuk:	25,5 kg	Som.b.:	+2,96
	-0,02 %	Dlouhov.:	+1,8
REL:	99 %	Porody:	7%

PH USA MACE 01/2008

EXCELENTNÍ KONČETINY
■
VÝBORNÁ DLOUHOVĚKOST

RICECREST MURPHY-ET TV TL

- **Vynikající produkce**
- **Dcery jsou pevná, středně velká zvířata, která se bezproblémově telí**
- **Z rodiny „RICECREST SOUTHWIND KAYE“**
- **Vhodný na jalovice**

Znak	-1	0	+1	
Rámec	-0.40	malý		velký
Konstituce	-0.29	slabá		silná
Hloubka těla	-0.47	mělká		hluboké
Mléčný typ	-0.11	slabý		výrazný
Sklon zádě	-1.11	zdvížená		sražená
Šířka zádě	-0.53	úzká		široká
Pos. zad. kon.	-1.46	střmý		šavlový
Postoj zezadu	3.69	sevřený		otevřený
Úhel spěnky	1.61	plochý		střmý
Skóre končetin	1.80	nížká		vysoké
Před. up. vem.	-0.10	slabé		výrazné
Zadní výš. vem.	0.55	nížká		vysoká
Zadní šířka vem.	0.46	úzká		široké
Závěsný vaz	0.02	slabý		výrazný
Hloubka vem.	0.17	hluboké		mělké
Rozmíst. struků	0.27	daleko		blízko
Délka struků	0.30	krátké		dlouhé

DCERA: LOCUST-AYR MURPHY FAY-ET

DCERA: MELODYLAWN MURPHY MUFFIN (2.lakt.)

GAVOR

JDE DO CELÉHO SVĚTA

GAVOR se díky svým skvělým výsledkům stal součástí nabídky firmy CRI a jejím prostřednictvím míří do celého světa. Nabídka Gavora byla zveřejněna v lednovém čísle časopisu Horizons, vydávaném společností CRI.

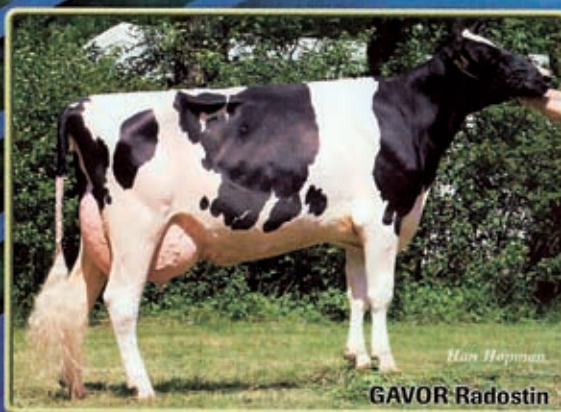
High ^{Type} Production ^{Udder} Performance

+3.02 PTA Type

+1971 PTA Milk

+1.84 Udder Composite

6% Sire Calving Ease

Han Hopman

GAVOR Radostin

223HO1509 Genos

GAVOR

Daughters of GAVOR at Prerov

Han Hopman

ECONOM_{CV}

NXA - 56

Addison x Manfred

Narozen 2. 10. 2000

PH ČR 3/2008

TOP 2 BÝK DLE SIH

FANTASTICKÁ PRODUKCE

VYNIKAJÍCÍ DOJITELNOST

SIH	140
Mléko	2 549 kg
Bílk.	70 kg - 0,17 %
Tuk	61 kg - 0,40 %
Dcer	76
Stád	54
R	89 %
RPH SB	98

TOP 1 KRÁVA DLE PH PROTEINU (+102 KG)

SINDY VG-89

SINDY je plná sestra ECONOMA a zároveň TOP 8. býka v USA: 80-IRISH ALTONa CV: TPI + 1846!

2. lakt.: 2 x 305 20 377 kg - 4,2 % 853 kg - 3,3 % 678 kg

TOP 3 KRÁVA DLE PH PROTEINU (+90 KG)

TREASY VG-87

TRENT x SINDY VG-89

1. lakt.: 2 x 305 15 072 kg - 4,5 % 678 kg - 3,5 % 528 kg

VHODNÝ NA JALOVICE

Dcera 128476-981 GP-83, ZD Slezan, farma Olbramice

Dcera 116280-702 GP-83, TOZOS, spol s r. o., Horní Tošanovice

Dcera 127887-704 GP-84, Zemědělská o. s. Spálov

Dcera 16607-509 VG-85, ZD Dolní Újezd

VYSOKÝ PŘEPOČET NA USA (01/2008):

TPI	1660 M
Mléko	+ 2 658 lb,
Tuk	+ 70 lb (- 0,10 %)
Protein	+ 73 lb (- 0,02 %)
TYP	+ 0,86
Končetiny	+ 1,67

LINEÁRNÍ HODNOCENÍ	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter	1,2				
Kapacita	8,8				
Stavba těla	1,4				
Končetiny	4,7				
Vemeno	0,0				
VÝSLEDNÁ TRÍDA	2,2				

GENOSERVIS, a. s.

partner úspěšných chovatelů

Nejprodávanější býk v ČR za rok 2006